БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 27 (2999). | Сешанба, 9 февраль 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

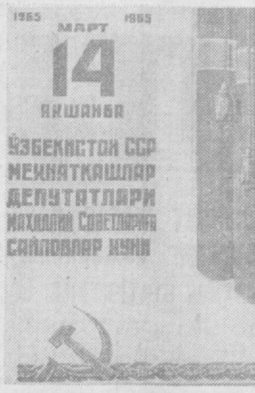

ҚИШЛОҚ АГИТПУНКТИДА

Шу кунларда қаерга борманг, 14 марта бўладиган маҳаллий Советларга сайловга тайёргарлик ишлари олиб борилаётганини кўрасиз. Агитпунктлар ҳамма вақт гавжум. Уларнинг бирига кирсангиз агитатор билан сайловчилар ўртасидаги қизғин суҳбатнинг гувоҳи бўласиз, бошқа бирига кирсангиз ишдан кейин суҳбатлашиб ўтирган ёшларни учратасиз. Баъзиларида эса депутатлар ўз қилган ишлари ҳақида, сайловчиларнинг наказларини қандай бажараётганликлари ҳақида ҳисобот бераётгани устидан чиқасиз.

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз биносига жойлашган 1-агитпункт ҳам чиройли қилиб безатилган. Агитпункт пештоқига янгидан-янги меҳнат зафарларига чорловчи шиорлар ёзилган алвонлар осиб қўйилибди.

Агитпунктнинг ичкарисида бир группа отахонлар радиодан берилаётган концертни тинглашмоқда. Концертдан сўнг уларга янги газета ва журналлардан ўқиб беришади. Иккинчи столда эса сайловга оид адабиётлар қўйилган.

Агитпункт мудири Акром Обидов сайловчилар рўйхатини кўздан кечирмоқда.

Акром Обидов бизни агитпунктдаги ишлар билан таништирди. Бу ерда 24-ўрта мактабнинг ўқитувчи ва юқори синф ўқувчиларидан 30 киши агитаторлик қилади. Улар шу кунларда ўзларига бириктирилган хонадонларда сайловчилар билан уч-тўрт мартадан учрашишди.

Агитаторлар ўз суҳбатларида партиямиз XXII съезди материаллари, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумининг қарорлари, СССР Олий Советининг VI сессияси материаллари, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIII пленумида аҳоли турмуш шароитини янада яхшилаш ва уларга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш ҳақидаги қарорлари ҳақида конкрет мисоллар билан суҳбат ўтказмоқдалар.

Шу кунгача агитаторлар билан икки марта семинар ўтказдик, сайловчилар билан эса «14 март — маҳаллий Советларга сайлов куни» деган темада лекция уюштирдик. Агитпунктнинг иш планида яна 15 та лекция ташкил қилиш мўлжалланган. Уларнинг темалари турличадир.

Ҳақиқатан ҳам бошқа агитпунктлардагидек бу агитпунктга бириктилган агитаторлар ўзларига ишониб топширилган вазифаларни шараф билан адо этишаяпти. Агитаторлардан хонадонларга бориб суҳбат ўтказишда Ў. Латипова, М. Раҳимов, М. Ғуломмаҳмудова, О. Ориповлар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Шунингдек, улар агитпунктда навбатчилик қилиб, сайловчиларни қизиқтирган саволларга жавоб беришмоқда. Шу колхоз территориясидаги бошқа агитпунктларда ҳам агитаторлар ана шундай намунали ишламоқдалар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

ПАРТИЯ ТОПШИРИҒИ — ТАРБИЯ ВОСИТАСИ

Прессчи Ҳамид Зайниддинов ўзи ишлаётган цехда агитаторлик қиларди. У бу ишни севарди. Цех партия бюросининг секретари Михаил Данилович Бондарев Ҳамидга янги топшириқ берди: цехнинг профиль участкасида нарядлар нотўғри расмийлаштирилаётганлиги ҳақидаги сигнални текширишни ва натижасини партия бюросига маълум қилиши керак.

Бир ҳафта ўтгач старший мастер А. Чернишев бошлиқ участкада сохта нарядлар тузилиб, айрим шахсларга 49 сўм ортиқча ҳақ тўлангани аниқланди. Айбдорлар жазоланди. Бошқа ярамас ҳаракатларнинг ҳам олди олинди.

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг 10-цехи партия ташкилоти ҳисобида 45 коммунист туради. Уларнинг кўпчилигига турли хил доимий топшириқлар берилган бўлса, баъзиларига цехнинг хўжалик, сиёсий ҳаётига оид оператив топшириқлар берилади. Бу ерда коммунистлар ишлаб чиқариш фаолияти, янги кишини тарбиялаш учун жавобгар эканликларини тўла хис қиладилар. Коммунист Анвар Саидов цех ўртоқлик судининг раиси, Қумри Қўчқорова бюро аъзоси сифатида жамоатчилик асосидаги ишларга раҳбарлик қилади. Адҳам Қосимов цех касаба союз ташкилотининг раиси, яна бир неча коммунист пропагандист, агитатор, деворий газета чиқаради ва ҳоказо. Хуллас, цехдаги ҳар бир коммунистнинг жамоат топшириғи бор. Улар ишлаб чиқаришнинг ҳақиқий жонкуярлари. Шу туфайли ҳам цех коллективи ой сайин планнигина эмас, ҳатто социалистик мажбуриятларни ҳам муваффақиятли адо этяпти.

Областимизда коммунистларнинг билим ва маҳоратидан, куч ва ғайратидан тўғри, оқилона фойдаланаётган, бу билан коммунистларнинг ташаббускорлигини янада оширишга эришаётган партия ташкилотлари кўпгина. Октябрь революцияси номидаги тепловоз вагон-ремонти заводи, В. И. Ленин номли Бекобод металл заводи, Оҳангарондаги 9-шахта, Юқори Чирчиқдаги «Политотдол», Ўрта Чирчиқдаги Терешкова номли колхоз бошланғич партия ташкилотлари шулар жумласидандир.

Партиямизнинг кучи, қудрати, унинг кенг халқ оммаси билан ҳамнафаслигидадир. Коммунистлар у ёки бу партия топшириғини бажариш процессида кишилар билан бевосита алоқада бўладилар. Уларнинг ҳис-туйғулари, кайфиятлари билан яқиндан танишадилар ва шунга қараб иш тутадилар. Илғор, прогрессив идеяларни пропаганда қилиш жараёнида коммунистлар ташкилотчилик ишини ўрганадилар. Сиёсий жиҳатдан чиниқадилар. Бинобарин, партия топшириғи коммунистларни тарбиялашнинг асосий воситаларидан биридир.

Коллектив раҳбарлик — партия ишининг асосидир. Коммунистларнинг партия топшириғига эга бўлиши коллектив раҳбарликда муҳим фактор. Бошланғич партия ташкилотлари шу тариқа коммунистларнинг эътиборини ишлаб чиқаришнинг энг мураккаб участкаларига жалб этишлари лозим.

Партия топшириғининг конкрет бўлиши ва унинг коммунистлар ўртасида тўғри тақсимланиши катта аҳамиятга эга. Топшириқларнинг бажарилиши устидан контроллик қилиб бориш коммунистларнинг топшириққа нисбатан жавобгарлигини оширади.

Баъзи бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари коммунистларга партия топшириғи бериш муҳим иш ва бу уларни тарбиялашда асосий воситалардан эканлигини яхши тушуниб олмайдилар. Бир коммунистга кўплаб жамоат топшириқлари берилади, бошқалар эса унутиб қўйилади. Улар коммунистнинг вазифасини кўпинча мажлисларда қатнашув, взнос тўлашдан иборат, деб биладилар. Ишни бу таҳлитда ташкил этиш партия ташкилотининг жанговарлигини пасайтиради. Коммунистларни ташаббуссиз қилиб қўяди.

Пойтахтимизнинг Ленин районидаги 3-автомобиль комбинатига қарашли 7-автоколоннада бундай аҳволни кўриш мумкин. Коммунист Фёдор Фёдорович Рубанов шофер бўлиб ишлайди. У ишчан, актив, серғайрат киши. У партия ташкилоти бюросининг аъзоси, цех касаба союз ташкилотининг раиси, бирлашган касаба союз комитетининг аъзоси. Бу ҳам етишмагандек партия бюроси унга тез-тез қўшимча топшириқлар ҳам бериб туради. Қаерда йиғилиш, кенгаш, мажлис бўлса Фёдор Фёдорович иштирок этиши керак. Ҳолбуки, автоколонна партия ташкилотининг ҳисобида 100 дан ортиқ коммунист бор. Кўп партия аъзосига йил бўйи биронта ҳам топшириқ берилмайди. Ишнинг бу тариқа ташкил этилиши коммунистларнинг активлигини оширмай, аксинча сусайтириб юборади.

Тошкентдаги 7-ғишт заводлари бошқармаси, «Шарикоподшипник» заводи, Бўкадаги «1-Пискент» совхози, Бекободдаги «Победа» колхози партия ташкилотлари коммунистларнинг куч ва ғайратларини ошириш ҳақида қайғирмаётирлар. Коммунистлар ҳал қилувчи участкаларда кам кўринади. Бу эса ишлаб чиқариш кўрсаткичларига салбий таъсир кўрсатмоқда. Мазкур корхона, колхоз ва совхозлар ўтган йили давлат планини бажармай, қарздор бўлиб қолдилар.

Меҳнатсевар халқимиз инсониятнинг эзгу-орзуси — коммунизм сари шаҳдам қадамлар билан бормоқда. Ижтимоий ўз-ўзини бошқариш принциплари тобора кенг қанот ёймоқда. Миллионларча совет кишилари тарбиявий ва сиёсий ишларни маош олмай бажаришмоқда. Жамоатчилик асосида иш юритаётган ташкилотлар сони кўпаймоқда. Ҳамма соҳада бўлганидек, бу ишда ҳам коммунистлар пешқадамлик қилаётирлар. Энг яхши пропагандистлар, агитаторлар, партия-давлат контроли органларининг кўмакчилари, жамоатчилик асосида ишлайдиган конструкторлик ва иқтисодий анализ бюролари, қолаберса деярлик барча корхона, колхоз-совхоз ва муассасалар партия ташкилотларининг секретарлари виждон амри билан, ўзларининг коммунистик бурчларини бажариб, жамоатчилик асосида иш олиб боришмоқда. Ленин тузиб берган коммунистлар партиясининг солдатлари сифатида ҳар қандай мураккаб топшириқларни сидқидилдан адо этаётган кишиларнинг катта кўпчилиги коммунистлардир.

Ҳар бир коммунист партия топшириғини оғишмай амалга оширишни ўзининг жонажон бурчи деб билмоғи керак. Партиянинг барча аъзолари учун ягона қонун ҳисобланган КПСС Устави ана шуни тақоза қилади.

Партия топшириғини бажариш коммунистнинг шон-шараф ишидир. Бошланғич партия ташкилотлари ишни шундай ташкил қилишлари керакки, токи ҳар бир коммунист жамоат ишида актив қатнашсин. У ўзига катта ва масъулиятли вазифа топширилганини тўла ҳис этсин.

Партия топшириғи — коммунистларни тарбиялашнинг ғоят муҳим воситаси. Бу иш қанчалик пухта уюштирилса, унга талаб ошса, коммунистларнинг сиёсий-хўжалик вазифаларини бажаришдаги ва омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар олиб боришдаги активлиги ошади, партия ташкилотларининг иш фаолияти, жанговарлик, ташкилотчилик қобилияти янада юксак бўлади.

Янгийўл пойафзал фабрикасининг меҳнатсевар коллективи пландан ташқари кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Йил бошидан бери топшириққа қўшимча равишда уч минг жуфтга яқин болалар пойафзали жўнатилди. Усмон Алиев бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари бундай ғалабаларга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Бу бригада январь ойи топшириғини уч ҳафтада бажарди. Москва ва ленинградликлар ташаббусига биринчилар қатори қўшилган бу коллектив йил охиригача пландан ташқари 8 минг жуфт аъло сифатли пойафзал ишлаб чиқаришга қарор қилди. Суратда: коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари: (чапдан) М. Шарипова, Ф. Мустафина, Э. Шабидинов, бригада бошлиғи У. Алиев, А. Османов, Ш. Каримова ва Ф. Муликова ўртоқлар.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ КЕНГАШИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

5 февралда меҳнаткашлар депутатлари область Советига сайлов ўтказувчи область сайлов комиссиясининг биринчи кенгаши бўлиб ўтди.

Сайлов комиссияси область ижроия комитети секретари ўртоқ М. Эгамбердиевнинг область советига сайловларга тайёргарликнинг бориши, область матлубот союзи раиси А. Расулев ва область маданият бошқармаси бошлиғи ўртоқ И. В. Пидаев ўртоқларнинг сайловчиларга маданий ва савдо хизмати кўрсатиш тадбирлари тўғрисидаги ахборотларини тинглади.

Сайлов комиссияси меҳнаткашлар депутатлари область Советига сайловлар бўйича сайлов ҳужжатларининг формаларини, комиссия иш планини тасдиқлади. Бу планда «Меҳнаткашлар депутатлари область Советига сайловлар тўғрисидаги Низом»нинг аниқ бажарилиши устидан доимий назоратни таъминловчи қатор тадбирлар белгиланган.

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Кейинги йилларда республиканинг неча минглаб йигит ва қизлари механизаторлик касбини эгаллаб, «зангори кема»ларни бошқардилар. Бу йил йигит ва қизлардан яна 20 минг киши пахта териш машиналари ва тракторларни бошқаришни ўрганиши, 25 мингдан кўпроқ механизатор ўз малакасини ошириши керак.

Ўзбекистон Комсомоли Марказий Комитетининг 8 февралда Тошкентда бўлиб ўтган пленумида ана шу рақамлар келтирилди. Пленум республика комсомол ташкилотларининг механизатор кадрлар тайёрлаш соҳасидаги вазифаларини муҳокама қилди ва бу вазифаларни бажариш юзасидан тегишли тадбирларни белгилади.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Х. Абдуллаева доклад қилди.

Пленум республиканинг йигит ва қизларини пахтачиликда комплекс механизацияни жорий қилиш ва қишлоқ хўжалиги учун малакали мутахассислар тайёрлашда актив қатнашишга даъват этди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ДЎСТОНА МУЗОКАРАЛАР

ХАНОЙ, 7 февраль. (ТАСС). Бугун Ханойда КПСС Марказий Комитети президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси билан Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг раиси Хо Ши Мин бошчилигидаги Вьетнам Демократик Республикаси делегацияси ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Музокараларда Совет томонидан: КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов, СССР Граждан авиацияси министри Е. Ф. Логинов, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Мудофаа министрининг ўринбосари, Авиация бош маршали К. А. Вершинин, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари генерал полковник Г. С. Сидорович, СССРнинг Вьетнам демократик Республикасидаги элчиси И. С. Шчербанов қатнашдилар.

Музокараларда Вьетнам томонидан: Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ле Зуан, Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзолари Чионг Тинь, Фам Ван Донг, Фам Хунг, Во Нгуен Зиап, Ле Дин Тхо, Гуен Зуй Чинь, Хоанг Ван Хоан, Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат Ван Тиен Зунг, Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси Нгуен Ван Кинь, Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари Хоанг Ван Тиен қатнашдилар.

Томонлар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалалар устида ва иккала томонни қизиқтираётган халқаро проблемалар устида фикрлашиб олдилар.

Музокаралар самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

СОВЕТ ЖУРНАЛИСТИ ҚАТЪИЙ НОРОЗИЛИК БИЛДИРДИ

БРАЗЗАВИЛЬ. Леопольдвиль маъмурлари «Известия» газетасининг мухбири Н. Хохловни қонунга хилоф равишда ҳали ҳам қамаб турибдилар. Ҳозирги вақтда совет журналисти Конго бош прокуратураси қарамоғидаги Макала қамоқ лагерида ушлаб турилибди. Н. Хохловни Леопольдвилга рухсатсиз келган деб асоссиз айбламоқда. Конгодаги аҳвол тўғрисида Н. Хохловнинг «Известия» газетасида босилиб чиққан ҳаққоний репортажлари ва мақолалари ҳам Н. Хохлов устига айб қилиб қўйилмоқда.

Н. Хохлов Конго бош прокурори билан учрашди. Бу расмий учрашувда ташқи ишлар министрлигининг бош секретари ва Конго полицияси бошлиғининг ўринбосари ҳам ҳозир бўлдилар — шу учрашувда Н. Хохлов турма лагерида ўзининг одамгарчиликка тўғри келмайдиган шароитда сақланаётганлиги муносабати билан қатъий норозилик билдирди.

ТУХУМНИ КЎПАЙТИРИНГ

Калинин районининг паррандачилари январь ойи мобайнида шаҳар меҳнаткашларига 428 минг 800 дона тухум етказиб бериб, квартал планини 32,6 процент адо этдилар. Улар январнинг учинчи ўн кунлигида товуқлардан қарийб 117 минг дона тухум олишга муваффақ бўлдилар. Оржоникидзе районида давлатга тухум сотиш квартал плани ҳозиргача 30 процент бажарилди. Бу райондаги хўжаликлардан тайёрлов пунктларига 727 минг донадан кўпроқ тухум жўнатилди. Район паррандачилари январь ойининг учинчи ўн кунлигида 13,3 процент миқдорида тухум сотиб, областда биринчи ўринда бормоқдалар.

Лекин қолган районларда аҳвол чатоқ. Айниқса Оққўрғон, Бўка, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларининг паррандачилари орқада қолмоқдалар. Оққўрғонда квартал планидаги 420 минг дона ўрнига энди 27 минг донагина тухум сотилганини қандай баҳоласа бўлади?! Бўка районида эса бундан ҳам кам тухум сотилган. Бу ҳар иккала районда квартал плани 6 процентдан бироз оширилган холос. Юқори Чирчиқ районида 10 кун мобайнида атиги 2,5 процент ўсишга эришилган. Давлатга тухум сотиш бўйича Ўрта Чирчиқ районининг оқсаб қолаётганига бир мунча колхозлар сабабчи бўлаяпти. Райондаги совхозлар секторида аҳвол бироз дуруст. Лекин колхозлар сектори бўйича квартал планидаги 156 минг дона ўрнига бор-йўғи 1 минг дона тухум сотилган ва план 0,6 процент бажарилган. Район раҳбарлари, колхозларнинг правлениелари тухум етиштиришни кўпайтириш юзасидан шошилинч чоралар кўриб, бундай шармандали ҳолни тезда тугатишлари зарур.

Парранда боқар ўртоқлар! Қўрғонтепаликларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ошириш юзасидан бошлаган ажойиб ташаббусига қўшилиб аҳолига кўпроқ тухум етказиб берайлик. Паррандабоқарларнинг республика кенгашида кўтарилган масалаларни, белгиланган муҳим тадбирларни хўжаликларда кенг жорий этиб, паррандачиликни интенсив равишда ривожлантирайлик.

ТЕХНИКАНИ ЭГАЛЛАШЯПТИ

Шу кунларда «Узсельхозтехника» Бекобод район бирлашмаси қошида ташкил этилган тракторчилар тайёрлаш курсида 30 дан ортиқ киши ўқимоқда. Ўқиш амалий машғулотларга боғланган ҳолда олиб борилаяпти. С. Туронов, Б. Бердиқулов каби ўқувчилар назарий ва амалий машғулотларга фаол қатнашиб, бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Улар яна бир ойдан кейин курсни тамомлаб, ўз колхоз ва совхозларига тракторчи бўлиб қайтишади.

Х. ОТАҚУЛОВ.

ҒАЙРАТЛИ КИШИЛАР

Барча деҳқонлар қатори Турсунали Бекмуродов бошлиқ звено аъзолари ҳам ўтган йили пахтадан баракали хирмон кўтардилар. Етти йилликнинг олтинчи йилида у бошқарган звено аъзолари қир жойнинг 60 гектар ерига чигит экиб, пландаги 14,8 центнер ўрнига 27 центнердан ҳосил етиштиришди. Давлатга пахта сотиш йиллик плани 181 процент қилиб бажарилди.

Юқори ҳосил — мўмай даромад деганларидек, бу звено деҳқонлари юқори ҳосил кўтариб, Оққўрғон районининг «Коммунизм» колхозида пешқадамлик қилдилар. Уларнинг ҳар иш кунига 3 сўм 75 тийиндан пул тақсимланиши мўлжалланмоқда. Звено аъзолари бундан ташқари ҳар меҳнат кунига 300 граммдан шоли, 700 граммдан буғдой оладилар.

Ҳосилни етиштиришда астойдил ишлаган Жуман Ўролов, Али Ҳайитбоев, Маъмур Ҳайдаров, Миршариф Мирсалимов, Мастура Хусанова, Зайнаб Айтембетова каби илғор кишилар эндиликда меҳнатларига яраша кўп ҳақ олаётирлар.

Звено аъзолари эришилган муваффақиятни янада мустаҳкамлаш мақсадида кўкламга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Механизатор-звено бошлиғи Турсунали Бекмуродовнинг ўзи прицепли трактор билан далага маҳаллий ўғит ташияпти. Звено даласига ҳар куни 25—30 тоннадан гўнг ташиб чиқарилмоқда. Суғориш шохобчалари жадал тозаланмоқда.

Комплекс механизациялашгач звено аъзолари етти йилликнинг охирги йилида 40 гектар ерга чигит экиб, унинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

М. СОИФНАЗАРОВ,
О. ТУРАҚУЛОВ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ОҚҚЎРҒОН. Калинин номли колхознинг ўртоқ Анорбай Ужовов бошлиқ бригадаси аъзолари кўкламга пухта тайёрланмоқдалар. 125 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун бел боғлаган азаматлар ерларга маҳаллий ўғит ташиб чиқармоқдалар. Аҳил коллектив ҳозиргача ҳар гектар ер ҳисобига 5—6 тоннадан маҳаллий ўғит ташиб чиқарди.

Р. ТОҒАЕВ.

ОРЖОНИКИДЗЕ. 13-боғдорчилик совхози ремонт устахонасининг аҳил коллективи катта муваффақиятни қўлга киритди. Бу ерда тракторлар ремонти тугалланди. 15 та трактор дала ишларига тахт қилиб қўйилди. Рементчилар қолган қишлоқ хўжалик асбобларини ҳам 20 февралгача қўлдан чиқариш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар. Бу ишларда слесарлардан Д. Бегматов, В. Дубиков, тракторчилар бригадасининг бошлиғи Ў. Мирсодиқов, электр пайвандчи А. Шоёқубов, И. Стрехов сингари ўртоқлар барчага ўрнак бўлишяпти.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

БУЗОҚЛАР ТЕЗ СЕМИРМОҚДА

Бўстонлиқдаги «Правда» газетаси 50 йиллиги» совхозининг 4-бўлими чорвадорлари молларни боқишга катта аҳамият беришмоқда. Бу ерда ҳар бир қорамол меҳр билан парвариш қилиняпти. Айниқса бузоқбоқарлар Саъдулла Тўрақулов, Турдиқул Қодирбеков ўртоқлардан ҳамма хурсанд. Улар ўзларига бириктилган 25 бузоқни намунали боқишмоқда. Шу сабабли бузоқлар кунига ўртача 800 граммдан семирмоқда.

У. СУЛАЙМОНОВ.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРАМИЗ

Ўтган йилимизнинг натижалари якунланмоқда, хулосалар чиқарилмоқда. Босиб ўтган йўлимизнинг яхши-ёмон томонлари аён бўлмоқда. Масалан, ўтган йили колхозимиздаги 2 минг гектар пахта майдонидан 5150 тонна ҳосил олинди. Бу планда белгиланганидан 790 тонна кўп демакдир. Шундай қилиб, тўрт йилдан бери план бажарилмай келаётган, ҳосилдорлик 20 центнердан ошмаган хўжалигимизда план ортиғи билан бажарилди. Илгарига қараб катта одим қўйдик. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил 25,7 центнерга етди.

Нега шундай бўлди? Аввало биз бунга барча колхозчиларимизнинг меҳнатга янгича муносабатда бўла бошлаганликлари, механизаторларимизнинг пахта етиштиришда етакчи роль ўйнайдиган бўлиб қолганликлари, колхоздаги ишлар кишиларнинг моддий манфаатдорлигини кўзда тутиб уюштирганлиги сабабли эришдик.

Ўтган йили колхозимизда механизаторлар бошлиқ 16 та звено тузилган эди. Бу хилдаги звеноларнинг ижобий роль ўйнаганини турмуш тўла исботлаб берди. Шунинг учун ҳам эндиликда бригадалар ўрнини звенолар эгаллаб бормоқда.

Қўлга киритилган ғалабаларни мустаҳкамлаш учун колхозчиларимиз йиғим-терим тугалланиши билан кузги шудгорни бошлаган эдилар. Натижада 1964 йилнинг декабрь ойигача барча экин майдонлари тўла шудгордан чиқарилди. Мўл ҳосилнинг асосий омилларидан бўлган маҳаллий ўғит жамғариш, компост қилиш ишлари ҳам кучайтирилди. Ҳозиргача 3 минг тонна компост тайёрланди. 5 минг тонна гўнг жамғарилди. Шудгор қилинган ерларга 400 тонна суперфосфат сепилди.

Техника ремонтига ҳам катта эътибор берилди. 65 та чопиқ, 19 та ҳайдов трактори, 22 та сеялка, 200 комплект борона ремонтдан чиқариб қўйилди.

Колхозимизда айниқса механизатор кадрлар тайёрлаш ишига алоҳида аҳамият берилаяпти. Механизаторларни қайта тайёрлаш учун тўрт ойлик курс очилди. Бунга 36 киши қатнашяпти. Бундан ташқари 8 киши Бекободдаги механизаторлар мактабида 4 киши «Узсельхозтехника» район бирлашмаси қошидаги мактабда ўқимоқда. Колхозимизнинг 5 участкасида иқтисодий масала бўйича ўқиш ташкил қилинди.

Ўтган йили колхозимизда ҳосилдорлик 25,7 центнерга етди. Пахтанинг ўзидан 2 миллион 300 минг сўм даромад олинди. Илғор звеноларнинг аъзолари ҳар иш кунига 4,5—5 сўмдан ҳақ олдилар. Булар шубҳасиз яхши. Бироқ, эришилган ютуқларга маҳлиё бўлиб, эртанги кунни унитиб қўйиш ярамайди. Умуман 25,7 центнерлик ҳосил бизни қаноатлантирмайди. Бу йилги ниятимиз колхоз бўйича ҳосилдорликни ҳеч бўлмаса 28 центнердан оширишдир.

Колхозчиларимизнинг бу йилги мақсадлари аниқ. Энди улар шу мақсадга эришиш иштиёқи билан яшашяпти. Қўрғонтепаликларнинг ажойиб ташаббуси кўплар қатори бизнинг хўжалигимиз меҳнаткашларини ҳам юқори ҳосилдорлик сари чорламоқда.

Х. ТЎРАҚУЛОВ,
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз раиси.

БАҲОР ЯҚИН, ТАРАДДУДНИ КУЧАЙТИРИНГ!

ЗАФАРЛИ ОДИМ

Тошкент область ва Тошкент шаҳар халқ хўжалигини 1964 йилда ривожлантириш давлат планининг бажарилиш якунлари тўғрисида Тошкент область ва Тошкент шаҳар статистика бошқармаларининг ахбороти

Тошкент область ва Тошкент шаҳар меҳнаткашлари партия XXII съезди ва ундан кейин бўлиб ўтган КПСС марказий комитети Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошираборнб, Совет Ўзбекистони ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 40 йиллик юбилейидан руҳланиб, етти йилликнинг олтинчи йили — 1964 йилда экономикани ривожлантириш, халқимизнинг моддий ва маданий турмуш даражасини юксалтиришда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

I. САНОАТ

Область саноат корхоналарининг коллективлари етти йилликнинг олтинчи йили топшириғини муваффақиятли бажардилар.

1964 йилда область бўйича ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш плани 104 процент, шу жумладан область саноати бўйича 104 процент, Тошкент шаҳри бўйича 103 процент қилиб адо этилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми умуман область бўйича 1963 йилдагига нисбатан 14 процент ортди.

Область саноатининг асосий тармоқлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини муваффақиятли бажардилар:

	1964 йил планининг бажарилиши (процент ҳисобида)	1964 йилда 1963 йилдагига нисбатан (процент ҳисобида)
Химия саноати	101	128
Кўмир саноати	103	95
Қора ва рангли металлургия	104	113
Электр. қуввати ҳосил қилиш	103	119
Бинокорлик материаллари саноати	104	106
Радиотехника саноати	107	96
Енгил саноат	102	105
Озиқ-овқат саноати	102	114
Пахта-луб саноати	104	117

Ялпи маҳсулот ва маҳсулотларнинг кўпчилик муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик план областдаги барча шаҳар ва районлар, шунингдек Тошкент шаҳри бўйича тўла бажарилди.

Йиллик планнинг бажарилиши ва ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши қуйидагича бўлди:

	1964 йил планининг бажарилиши (процент ҳисобида)	1964 йилда 1963 йилдагига нисбатан (процент ҳисобида)
Ўзбекистон халқ хўжалиги кенгаши корхоналари	103	113
Маҳаллий Советларнинг барча корхоналари	112	110
Шу жумладан, область ижроия комитетининг маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси	125	111
Тошкент шаҳар ижроия комитетининг маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси	105	104
Республика министрликлари ва ведомстволари корхоналари	106	117
Иттифоқ министрликлари ва ведомстволари корхоналари	103	112

Саноат маҳсулотларининг асосий турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1964 йилда ишлаб чиқарилган	1964 йилда 1963 йилдагига нисбатан (процент ҳисобида)
Кўмир — минг тонна	4346	95
Электр қуввати (район электростанциялари ва блок станцияларда ҳосил қилинган) — миллион киловатт-соат	6610	118
Трансформаторлар — минг киловольт-ампер	981	122
Экскаваторлар — дона	958	102
Пахта териш машиналари — дона	7000	99
Тракторлар — минг дона	15.2	152
Кўрак чувийдиган машиналар — дона	2175	89
Трактор сеялкалари — дона	7255	90
Трактор культиваторлари — минг дона	13,1	98
Трактор прицеплари — минг дона	25,1	118
Компрессорлар — дона	1331	98
Кўприк электр кранлари (бунга маҳсус кранлар ҳам киради) — дона	858	117
Химия асбоб-ускуналари — миллион сўмлик	14	109
Брон кабели — минг километр	10,5	93
Ёритиш шнурлари — минг километр	71	91
Бинокорлик ғишти — миллион дона	572	99
Цемент — минг тонна	1472	111
Юмшоқ ёпилғи — миллион квадрат метр	11,6	115
Йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари — минг кубометр	885,4	119
Асбоцемент шифери — шартли миллион плита	56,9	187
Асбоцемент трубалари — шартли километр	1498	101
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	2562	105
Қоғоз — минг тонна	11,6	103
Пахта толаси — минг тонна	135,1	123
Газ плиталари — минг дона	53,0	135
Мебель — миллион сўмлик	14,4	104
Рўзғор холодильниклари — минг дона	25,0	161
Ип-газламалар — миллион квадрат-метр	176,2	104
Пайпоқлар — минг жуфт	1051	105
Устки трикотаж — минг дона	3087	146
Ички трикотаж — минг дона	9665	106
Чарм пойафзал — минг жуфт	9538	101
Юмшоқ кўн товарлари — минг дециметр	25317	83
Қаттиқ кўн товарлари — тонна	2801	103
Ўсимлик мойи — минг тонна	39,8	116
Ёғи олинмаган сут маҳсулотлари (сутга айлантириб ҳисобланганда) — минг тонна	61,9	119
Мол ёғи (давлат ресурслари хомашёсидан, тайёрланганн ҳам шунга киради) — тонна	396	88
Гўшт (колхозлар ва аҳоли хўжаликлари ишлаб чиқаргандан ташқари) — минг тонна	30.9	104
Колбаса маҳсулотлари — минг тонна	15,0	109
Консервалар — миллион шартли банка	73,6	109
Нон ва нон маҳсулотлари — минг тонна	226,0	112
Кандитер маҳсулотлари — минг тонна	23,9	131
Узум виноси — минг декалитр	1363	101
Папирос ва сигареталар — миллион дона	4226	102
Совун — минг тонна	15,3	123

Саноат маҳсулотининг санаб ўтилган бу турларининг кўпчилигини ишлаб чиқариш йиллик плани тўла ва ортиғи билан бажарилди.

Қора металлургия ходимлари бутун металлургия цикли бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Бу эса йил охиригача пландагидан ташқари кўп миқдорда пўлат ва прокат тайёрлаш имконини берди. Рангли металлар, минерал ўғитлари ва карбамид ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан илгари адо этилди. Оғир саноат маҳсулотларининг бошқа кўпгина муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича 1964 йил плани ортиғи билан бажарилди.

Йиллик пландагидан ташқари 146 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди, 229 тарактор, 755 та трактор сеялкаси 350 та трактор прицепи, 75 та кўрак чувиш машинаси, 26 та компрессор, 117 та культиватор, 28 километр шартли асбоцемент трубалари. 619 минг квадрат-метр юмшоқ ёпилғи, 3,5 минг кубометр тилинган тахта ва бошқа маҳсулотлар тайёрланди.

Халқ истеъмоли товарларининг кўпчилик муҳим турларини ишлаб чиқариш йиллик плани ҳам ортиғи билан адо этилди. **Пландагига қўшимча равишда 92 минг жуфт чарм пойафзал, 81 минг дона устки трикотаж, 577 минг квадрат-метр ип газламалари, 9209 тонна нон ва нон маҳсулотлари тайёрланди.**

Саноат корхоналари бир қанча янги маҳсулот турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Химия саноатида карбамид, машинасозлик саноатида янги, прогрессив, икки қаторли ХТ-1,2 пахта териш машинасини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Енгил саноат корхоналарида ҳам янги маҳсулот турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди: кийимлар, пойафзал, шунингдек трикотаж ва пойпоқларнинг янги моделлари яратилди. Лавсан, капрон ва бошқа химия толалари бўлган газламалардан тикувчилик ва трикотаж буюмлари ишлаб чиқариш ошди.

Кондитер, нон ва нон маҳсулотлари ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг ассортименти кенгайди ва сифати яхшиланди.

Саноат корхоналарида технология процессларини такомиллаштириш, тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилди.

Ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, мавжуд асбоб-ускуналарни модернизациялаш, прогрессив технологияни жорий қилиш бўйича катта ишлар кўрилди. Бу меҳнат унумдорлигининг ошишига ва маҳсулот таннархининг камайишига ёрдам берди.

Рационализатор ва ихтирочиларнинг ижодий фаолияти техника прогресси, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ечишга ёрдам берди. Ўтган йили рационализаторлик таклифларини жорий қилиш эвазига бир неча миллион сўмлик иқтисодий фойда олинди.

Умуман область бўйича меҳнат унумдорлигини ошириш плани 103,4 процент, шу жумладан областда 103, Тошкент шаҳрида 103,6 процент қилиб бажарилди. Ўтган йили меҳнат унумдорлиги 1963 йилдагига қараганда 8 процент ортди. Меҳнат унумдорлигининг ошиши ҳисобига 49 миллиондан кўпроқ саноат маҳсулоти олинди.

Маҳсулот таннархини камайтириш бўйича 1964 йилга мўлжалланган топшириқ зиёдаси билан бажарилди. Маҳсулот таннархининг пландагидан ташқари камайишидан 9 миллион сўмлликка яқин маблағ тежаб қолинди.

Саноат маҳсулотларининг кўпчилик муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик план тўла ва орттириб адо этилгани ҳолда цемент, йиғма темир-бетон, бинокорлик ғишти, тилинган тахта, мебель, кондитер маҳсулотлари, мол ёғи ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича йиллик план бажарилмай қолди.

Областдаги қатор корхоналар ялпи маҳсулот тайёрлаш ва буюмларнинг ассортименти, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармади.

Айрим саноат корхоналарида янги ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватлари секин ўзлаштирилмоқда ва тўла қувват билан фойдаланилмаётир.

II. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари етти йилликнинг олтинчи йилида катта меҳнат ғалабаларини қўлга киритдилар. **Қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган майдон 1963 йилдагига қараганда 5,8 процент кенгайди. Ғалла ва чигит 1963 йилдагига қараганда анча кўп майдонга экилди.**

Экин майдонларининг кенгайиши билан бирга асосий қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ортди. Буғдой, маккажўхори, шоли, сабзавот, полиз экинларидан ҳосил 1963 йилдагига қараганда анча кўп олинди. **Барча категориядаги ерларда пахтанинг ўртача ҳосилдорлиги ўтган йили 9 процент ортди ва ҳар гектар ердан олинган ҳосил 23,1 центнерга, асосий суғориладиган ерларда эса 23,7 центнерга етди.**

Область пахтакорлари ўтган йили ажойиб ғалабаларни қўлга киритдилар. Улар республикада биринчи бўлиб ва жуда ҳам қисқа муддатда давлатга пахта топшириш ва сотиш планини ҳамда социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Тайёрлаш пунктларига 344,6 минг тонна Тошкент пахтаси етказиб берилди, бу 1963 йилдагига қараганда 23,8 минг тонна кўпдир. Пахта тайёрлаш йиллик плани 115 процент қилиб адо этилди.

Ўтган йили областдаги пахтакор колхоз ва совхозларда комплекс механизациялашган звенолар ташкил этилди. Бу звенолар техника воситаларидан кенг фойдаланган ҳолда юқори ҳосилга замин яратдилар ва пахтачиликда қўл меҳнатини қисиб чиқаришга анча ёрдам бердилар. Иш унумдорлиги ошди. Меҳнат сарфиёти камайди ва маҳсулот таннархи анча арзонлашди.

Областнинг барча хўжаликларида пахта ҳосилини механизация йўли билан йиғиб олиш кенг қўлланилди. Пахта ҳосили оммавий равишда териб олинаётган вақтда областимиз далаларида 3 мингга яқин пахта териш машинаси ишлади. Улар билан 132 минг тонна пахта ёки ўтган йили етиштирилган «оқ олтин» ҳосилининг 39 проценти териб олинди. Машина терими плани 115 процент қилиб бажарилди. Ҳамма пахта ҳосили қоп-қанорсиз ташилди.

Барча районлар, 1-«Пискент» совхози ва Бекобод районидаги «Победа» колхозидан ташқари барча колхоз ва совхозлар пахта тайёрлаш планини бажарди.

Ўтган йили 42 колхоз ва совхоз ҳар гектар пахта майдонидан 25 центнер ва ундан ҳам ошириб «оқ олтин» ҳосили олдилар. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», «Правда», Калинин районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозлари, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози ва бошқа қатор хўжаликлар пахтакорлари пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар.

Ўтган йили областимиз ғаллакорлари ҳам катта ғалабаларга эришдилар. Улар давлатга ғалла топшириш ва сотиш плани ҳамда мажбуриятларини анча орттириб адо этдилар. **Область бўйича давлат томонидан харид қилинган ғалла миқдори 1963 йилдагига қараганда 2,5 баравар ортди ва 5 миллион 325 минг пудни ташкил этди.**

Шунингдек каноп пояси харид қилиш плани 105 процент, сабзавот харид қилиш плани 106 процент, полиз экинлари маҳсулотларини харид қилиш плани 104 процент қилиб бажарилди.

Жамоат чорвачилиги ва паррандачилигининг маҳсулдорлиги анча ортди. Область бўйича ҳар бир соғин сигирдан соғиб олинган сут миқдори ўрта ҳисобда 1683 килограммни ташкил этди. Бу 1963 йилдагига қарганда 7.9 процент кўпдир. Ҳар бир товуқдан ўрта ҳисобда 101 тадан тухум олинди. бу 1963 йилдагига қараганда 31,2 процент ортиқдир.

Чорвачилик маҳсулотларидан гўшт етиштириш 18,3 процент, сут 10,4 процент, тухум 33,3 процент кўпайди.

1964 йилда 1963 йилдагига қараганда давлатга қора мол 7,9 процент, сут 10,3 процент. тухум 23,3 процент кўп етказиб берилди ва сотилди. Область хўжаликлари сут, тухум, жун тайёрлаш планини муваффақиятли бажардилар. Айни вақтда колхоз ва совхозлар қорамол сотиб олиш планини бажармади.

Ўтган йили пилла етиштириш ва давлатга сотиш плани ҳамда социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилди. **Давлатга 12806 центнер ёки мажбуриятдагига қараганда 6,7 процент кўп юқори сифатли пилла топширилди ва сотилди.**

Асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашё етиштиришнинг ҳамда сотишнинг кўпайиши натижасида колхозларнинг пул даромадлари ошди. Дастлабки ҳисобларга қараганда колхозларнинг пул даромади бир йилда 9,6 процент ортди ва 181 миллион сўмдан ортиқроқни ташкил этди.

Область чорвачилигини ривожлантириш юзасидан 1964 йил учун белгиланган давлат плани топшириқларини бажаришда қатор камчиликларга йўл қўйилди.

Маҳсулдор моллар сони қуйидагича бўлди. (минг бош ҳисобида):

Моллар тури	1962 йил	1963 йил	1964 йил
Хўжаликларнинг барча категорияларида:			
Йирик шохли қорамоллар	242,1	239,3	240,7
Шу жумладан сигирлар	110,2	111,4	112,7
Чўчқалар	89,5	72,4	61,6
Қўй ва эчкилар	567,6	538,7	482,3
Колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат хўжаликларида			
Йирик шохли қорамоллар	115,8	118,5	117,4
Шу жумладан, сигирлар	36,9	38,0	38,2
Чўчқалар	79,7	66,7	56,7
Қўй ва эчкилар	436,1	423,6	376,1
Колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларнинг шахсий мулкларида			
Йирик шохли қорамоллар	126,3	120,7	123,2
Шу жумладан, сигирлар	73,3	73,3	74,4
Чўчқалар	9.8	5.7	4.9
Қўй ва эчкилар	131,6	115,1	106,2

Кўпгина колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат хўжаликлари 1963-1964 йиллардаги чорва қишловида рўй берган оғир аҳвол оқибатларини бартараф қилмадилар. 1963-1964 йилги чорва қишлови ғоят ноқулай шароитда ўтганлиги сабабли умуман областда ана шу йиллар давомида маҳсулдор чорва моллар туёғи бир мунча камайиб кетди.

Область хўжаликлари ўтган йил давомида жуда кўп миқдорда техника воситалари олдилар. Уларга 1317 та трактор, 139 та юк автомобили, 111 та ғалла комбайни, 1242 та пахта териш машинаси, 77 та силос йиғиш машинаси, 89 та маккажўхори йиғувчи машина, 112 та кўрак чувийдиган агрегат, турли маркадаги 617 та плуг, 660 та сеялка, 944 та культиватор ва бошқа жуда кўп қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоб-ускуналари етказиб берилди.

Колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат хўжаликлари 1965 йилда қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олишга тайёргарликни қизитиб, ер ҳайдаш ва кузги экинлар экиш, шудгор қилиш, ариқ-зовурларни тозалаш, шўрхок ерларнинг шўрини ювиш, яхоб бериш ишларини авж олдириб юбордилар.

III. АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ

Автомобиль транспортида йиллик юк ташиш плани 104 процент, юк обороти топшириғи 106 процент, автобусларда пассажирлар ташиш 98 процент, пассажир обороти 100.1 процент бажарилди. Енгил такси машиналарининг тўловли юриши 100,9 процент, юкли такси машиналариники эса 117 процент қилиб адо этилди.

1963 йилдагига қараганда юк ташиш 11 процент, юк обороти 12 процент пассажирлар ташиш 10 процент, пассажир обороти 11 процент ортди.

Темирйўл транспортида юк ташиш плани 105 процент қилиб адо этилди. **Юкларни зичлаб жойлаштиришни кенг қўлланиш натижасида 12 минг вагон тежаб қолинди. Оғир юкли поездларда 4,1 миллион тонна юк ташилди.** Темирйўл транспортида ҳар бир тонна юкни ташиш таннархи 1 процент арзонлашди.

IV. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШИ

Ўтган йили Тошкент область ва Тошкент шаҳри халқ хўжалигининг барча тармоқларида капитал қурилиш ҳажми ортиб борди.

Чирчиқ электрохимия комбинати, «Узбекхиммаш», «Ташсельмаш», «Ташавтомаш», «Узбексельмаш», «Чирчиксельмаш», пластмасса буюмлари, «Ташкенткабель», Оҳангарондаги «Сантехлит» заводларида, Тошкент қоғоз комбинати, Янгийўл гидролиз заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати, Янгийўлдаги кондитер фабрикасида қўшимча қувватлар ишга туширилди.

Тошкент лак-буёқ, Тошкент резина-техника, «Ташкенткабель» заводларида. Янгийўл кондитер фабрикасида 1963 йил плани ҳисобидан қўшимча қувватлар фойдаланишга топширилди.

Химия саноатида лак ва бўёқлар, озуқа ачитқилари ишлаб чиқариш бўйича қувватлар оширилди, Ўрта Осиёда биринчи карбамид цехи ишга туширилди.

1964 йилда қўшимча қувватларни фойдаланишга топшириш қуйидагича бўлди:

	1964 йилда ишга туширилган қувватлар (дастлабки ҳисоблар)
Турбогенераторлар — минг киловатт	150
Кучланишли трансформаторлар — минг киловатт	500
Химия асбоб-ускуналари — минг сўмлик	1100
Чўян қуйилмалари — тонна	800
Трактор прицеплари — дона	2000
Чўян ванналар — минг дона	75
Раковиналар — минг дона	220
Ювунгичлар — минг дона	120
Шифер — миллион шартли плита	31
Шиша толаси — минг кубометр	50
Қурилиш ва металл конструкциялари — минг тонна	30
Йиғма темир-бетон конструкциялари — минг кубометр	25
Ем ачитқилари — тонна	1000
Кондитер маҳсулотлари — тонна	8000
Селикат бўёқлари — тонна	5000
Пластмасса буюмлари — тонна	480
Кабель — километр	9000

Ўтган йили давлат капитал маблағлари ҳисобига 242 миллион сўмлик асосий фондлар, шу жумладан Тошкент шаҳри бўйича 69,4 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди.

Умуман Тошкент области ва шаҳри бўйича давлат планига мувофиқ сарфланган капитал маблағлар 326 миллион сўмни, шу жумладан областда 163 миллион сўмни, Тошкент шаҳрида 163 миллион сўмни ташкил этди.

1964 йилда капитал маблағлар сарфлашнинг умумий ҳажми 1963 йилдагига қараганда 8 процент, қурилиш-монтаж ишлари ҳажми эса 7 процент ортиқ бўлди.

Капитал маблағлар сарфлаш плани Олмалиқ шаҳри бўйича 104 процент, Оққўрғон районида 100,6 процент, Бўка районида 104 процент, Ўрта Чирчиқ районида 105 процент, Янгийўл районида 104 процент қилиб бажарилди. Оҳангарон, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари, Оққўрғон, Бекобод, Бўка ва Калинин районлари уй-жой қурилишига капитал маблағлар сарфлаш планини қониқарли бажардилар.

Республика қурилиш министрлигига қарашли корхоналар капитал маблағлар сарфлаш планини 108 процент, автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги корхоналари 103 процент, коммунал хўжалик министрлиги корхоналари 109 процент қилиб бажардилар. Маҳаллий Советлар корхоналари эса 101 процент қилиб адо этди.

Давлат пудратчи ташкилотлари 1964 йилда қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини 1963 йилдагига қараганда 10 процент оширдилар ва йиллик планни 103,5 процент қилиб адо этдилар.

1964 йилда капитал қурилишида техника прогрессини жорий қилиш бўйича қатор тадбирлар амалга оширилди. Йиғма темир-бетон конструкциялари кенг кўламда фойдаланилмоқда, завод шароитида тайёрланган конструкция ва деталлар ишлатиш кўпаймоқда.

Шуни таъкидлаш керакки, асосий фондларни ишга тушириш, умумий капитал маблағлар сарфлаш, қурилиш-монтаж ишлари ва уй-жой қурилишига капитал маблағ сарфлаш бўйича 1964 йил учун белгиланган план бажарилмай қолди.

Маблағларни кўп сонли қурилиш объектларига сочиб юборишдек қоралланган практика яна давом этди. Қурилиш майдонларидаги бинокорлик машиналари ва механизмларидан тўла фойдаланилмади.

V. ХАЛҚ ТУРМУШИ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ ВА МАДАНИЙ САВИЯСИНИНГ ОШИШИ

Тошкент области халқ хўжалигида меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони 800 минг кишига яқинни ташкил этди ва йил давомида 46,6 минг кишига кўпайди. Қишлоқ хўжалигида ишчи ва хизматчилар сони деярли икки процент, саноатда 6,5 процент, қурилишда 11,5 процент, транспорт ва алоқада 4,5 процентдан ортиқроқ кўпайди.

Ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобидан бепул ўқитиш ва медицина ёрдами кўрсатиш, бетоблик вақти учун, хомиладорлик ва туққандан кейинги отпускаларга, меҳнат отпускаларига ҳақ тўлаб турилди. 1964 йилда пенсия, кўп болали ва ёлғиз оналарга нафақа бериш 68 миллион сўмликка яқинни ташкил этди ва 1963 йилдагига қараганда деярли 5 миллион сўм кўп бўлди.

СССР Олий Совети IV сессияси қабул қилган қонунга асосан 1964 йилда соғликни сақлаш ва халқ маорифи ходимларининг иш ҳақи оширилди ва тартибга солинди. Аҳолининг омонат кассаларга қўйган омонатлари 1963 йилдагига қараганда деярли 14 миллион сўм кўпайди, омонатчилар сони эса 1965 йилнинг 1 январига келиб 466,7 минг кишини ташкил этди.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти ҳажми 1964 йилда 992 миллион сўмни ташкил этди. Бу 1963 йилдагига қараганда таққосланган нархларда 8,2 процент кўпдир.

Чакана товар обороти йиллик плани умуман область бўйича 100,9 процент, шу жумладан Тошкент шаҳри бўйича 101,2 процент, область бўйича 100,4 процент қилиб бажарилди.

Умумий овқатланиш корхоналарининг товар обороти йиллик плани умуман область бўйича 103,4 процент. шу жумладан Тошкент шаҳри бўйича 103,1 процент, область бўйича 104 процент қилиб адо этилди.

Давлат савдосида айрим товарларни сотишнинг ўзгариши қуйидагича бўлди:

	1964 йилда 1963 йилдагига нисбатан (процент ҳисобида)
Гўшт ва парранда	97
Колбаса маҳсулотлари	107
Балиқ	118
Сельдь	133
Мол ёғи	117
Ўсимлик мойи	109
Туз	93
Қанд-шакар	104
Кондитер маҳсулотлари	110
Ип газламалари	98
Жун газламалари	99
Шойи газламалари	109
Кийим-кечалар	109
Трикотаж буюмлари	129
Пайпоқлар	119
Чарм пойафзал	108
Резина пойафзал	127
Радиоприёмниклар	180
Велосипедлар	94

Товар обороти ошгани ҳолда аҳолининг қатор озиқ-овқат ва саноат товарларига, жумладан гўшт, гўшт маҳсулотлари, крупа. макарон маҳсулотлари, холодильниклар, кир ювиш машиналари, трикотаж буюмлари ва пайпоқларга бўлган эҳтиёжи тўла қондирилмади.

1964 йилда чакана савдо ва умумий овқатланиш корхоналари тармоқлари кенгайди. Озиқ-овқат ва саноат маҳсулотларини сотиш бўйича ихтисослашган магазинлар тармоғи кенгайди, аҳолига савдо хизмати кўрсатишнинг янги формалари кенг жорий қилинди.

Халқ маорифи, маданият ва фан янада ривожланди. **1964-1965 ўқув йилида фақатгина умумий таълим мактабларида, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаблари ҳам шу ҳисобга киради, 542,6 минг киши, шу жумладан куни узайтирилган мактабларда 36,4 мингдан кўпроқ, мактаб-интернатларда эса 11,6 мингга яқин киши ўқиди.**

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида 129,7 минг киши, шу жумладан 87,2 минг киши олий ўқув юртларида, 42,5 минг киши ўрта махсус ўқув юртларида таълим олаяпти.

1964 йилда олий ва ўрта махсус ўқув юртларини 13 мингга яқин мутахассис, шу жумладан олий ўқув юртларини 8,7 минг киши битириб чиқди.

1964 йил охирига келиб илмий ходимлар сони 11140 кишини ташкил этди. Улардан 4366 киши аёллардир. Илмий ходимлардан 246 киши фан доктори, 2534 киши фан кандидатлари деган илмий унвонга эга.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатиш яхшиланди. Касалхоналар, санаторийлар, дам олиш уйлари ва пансионатларда ўринлар сони кўпайди. Ўтган йили аҳоли ўртасида ўлимнинг камайиши давом этди.

1964 йилда шаҳар ва қишлоқларда давлат маблағлари ҳисобига 423 минг квадрат метр уй-жой майдони фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари ишчилар, хизматчилар ва колхозчилар ўз маблағлари билан ва давлатдан кредит олиб, область шаҳар ва қишлокларида умумий ҳажми 69563 квадрат метр бўлган 1477 та уй қурдилар.

Уй қуриш кооперативлари умумий майдони 17142 квадрат метр бўлган 12 та уйни фойдаланишга топширди.

Ўтган йили давлат маблағлари ҳисобига умумий таълим мактаблари, касалхоналар, поликлиникалар ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари қурилиши амалга оширилди. **1964 йил давомида 13,8 минг ўринли 16 та умумий таълим мактаблари, 2,9 минг ўринли 17 та болалар муассасалари қурилди. Колхозлар маблағлари ҳисобига 2970 ўқувчига мўлжалланган мактаблар, 187 ўринли касалхоналар ва 800 дан ортиқ ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасалари фойдаланишга топширилди.** Аҳолига саноат характеридаги (пойафзал, кийим-кечак, мебель, телевизор, холодильниклар ва бошқа рўзғор машиналари ҳамда приборлари ремонти) маиший хизмат кўрсатиш ишлари ҳажми плани ўтган йили 106 процент қилиб адо этилди.

Бекобод, Красногорск, Янгиобод ва Тошкент шаҳарларида маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари фойдаланишга топширилди.

1964 йилда маиший хизмат кўрсатиш корхоналари бажарган иш ҳажми 1963 йилдагига нисбатан 25 процент кўп бўлди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи майда-чуйда устахоналарни йириклаштириш бўйича ишлар давом этмоқда.

* * *

Халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг бажарилиш якунлари Тошкент области ва Тошкент шаҳри экономикаси юксак суръатлар билан ривожланаётганлигини кўрсатади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.
ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

САНОАТ ХОДИМЛАРИ: ЕТТИ ЙИЛЛИКНИНГ СЎНГГИ ЙИЛИ ПЛАН ВА ТОПШИРИҚЛАРИНИ ҲАМ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИШ УЧУН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

ПИЛЛАЧИЛИГИМИЗ ИСТИҚБОЛИ

Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институти лабораторияларида

ОЛТИН ЖИЛОЛАР

ҚУЁШ ёғдусида ял-ял ёнадиган чўғдек атласларни, офтобда минг тусга кириб товланадиган нафис шойиларни қайси бир қиз, қайси бир аёл ёмон кўради дейсиз?! Газлама магазинларига кирсангиз, турли-туман шойи-атласлар кўзингизни қамаштириб қўяди. Уларнинг ипаклари пилладан эмас, тилладан йигирилганга ўхшайди.

Ўзбекнинг атласи, ўзбекнинг шойиси дунёга машҳур. Ўзимизнинг халқимиз орасида эса унинг қадр-қиммати янаям зўр. Шунинг учун ҳам одамлар бу ажойиб газламаларни қизиқ-қизиқ номлар билан аташади: «Хон атлас», «Ҳосиятхон», «Кремль», «Яйбас», «Барги карам», «Шоди капа», «Кўк қарға»...

Ҳа, меҳнатсевар, ғайрати зўр, ҳиммати олий одамларимизни шойи-атласга буркаётган пиллачиларимизга ҳар қанча раҳматлар айтсак арзийди.

Етти йилликнинг олтинчи йилини областимизнинг пахтакор деҳқонлари билан бир қаторда миришкор пиллачилари ҳам катта ғалаба билан якунладилар. **Она-Ватанга 12 минг 806 центнер аъло сифатли пилла етказиб берилди ва бу соҳада зиммага олинган социалистик мажбурият қарийб 107 процент адо этилди.** Хўш, пиллачиларимиз бунга қандай қилиб эришдилар? Авваламбор улар илғор агротехника ютуқларидан уддабуронлик билан фойдаланиб, ипак қуртларини намунали боқишди. Областимиз пиллачилигидаги бир тажриба диққатга сазовордир. Илгарилари кичик ёшдаги қуртларга ҳам, катта ёшдаги қуртларга ҳам бир хил барг берилаверарди. Бу нарса кичик ёшдаги қуртларнинг яхши ўсмай қолишига сабабчи бўларди. Энди ундай қилинмаяпти. Кичик ёшдаги қуртларга мурғак барглар, катта ёшдаги қуртларга эса етилиб пишган барглар берилади. Бу эса қуртнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш ва баъзи хўжаликларда барг камчиллигини йўқотиш имконини беради.

«Шойи-атласларнинг янаям кўпайиши, сифатининг янаям яхшиланиши учун, пиллачиларимизнинг оғирини енгил қилиш учун нима қилиш керак, қандай янгиликлар яратиш керак?» Ипакшунос олимларимиз, илмий ходимларимиз бир неча йиллардан буён ана шу муҳим масала устида бош қотириб келишяпти. Уларнинг ҳар бир қўйган қадами пиллачиларимизга енгиллик туғдиряпти.

Тошкентнинг Шелковичная кўчасида Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институти жойлашган. Бу катта илм даргоҳининг коридорлар бўйлаб юрсангиз, гўё хоналарда ҳеч ким йўқдай туюлади. Эшикларни бирма-бир очсангиз чеҳраларидан ижодий меҳнат завқи ёғилиб турган одамларни кўрасиз. Улар янгилик яратиш фанимизга дурдоналар қўшиш иштиёқида меҳнат қилишяпти.

Шинамгина безатилган кабинетда ўтирибмиз. Институт директори, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Муқаддас опа Ғаниева бу илм даргоҳининг ишлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. У «бизда битта профессор, ўн саккизта фан кандидати ва бир қанча илмий ходим ишлаяпти. Ҳаммасининг бирдан-бир мақсади пиллачиликни янаям юксалтиришга қаратилган. Мана, институтимизнинг ишлари билан, одамларимиз билан танишинглар, бунга ўзларингиз ҳам амин бўласизлар» деди.

Бу сурат институтнинг технология лабораториясида олинган. (Чапдан) старший илмий ходимлардан М. А. Бессонова, Н. В. Шуршикова ва Л. М. Ғуломова ўртоқлар ипак толаларининг ингичкалигини текшириб кўришмоқда.

Суратларда: (юқоридан пастга) қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати А. И. Хаханов, биология фанлари кандидати М. И. Гребинская, иқтисод фанлари кандидати Н. Р. Ҳафизов ўртоқлар.

А. Абалян фотолари.

САРА УРУҒЛАР

ЎЗБЕК деҳқонлари «Сара уруғ — ҳосил бўлиғ» дейишади. Бу гап пиллачиларга ҳам тегишли. Агар ипак қуртларининг уруғи сара бўлмаса, пилланинг ҳосили ҳам бўлиғ бўлмайди. Шунинг учун ҳам институт селекционерлари сара уруғлар яратишга бутун кучларини, бутун ақл-заковатларини сафарбар этаяптилар.

Қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Александр Иванович Хаханов раҳбарлигида бир группа илмий ходимлар ипак қурти уруғларининг сифатини яхшилаш, уларни тайёрлашнинг янги методларини ишлаб чиқиш ва шу йўл билан пилла ҳосилдорлигини ошириш устида бирнеча йиллардан бери катта ишлар олиб бораяптилар. Улар яратган янгиликлардан бири шуки, илгари қурт уруғи очирилмасдан олдин унинг сифатли ёки сифатсиз чиқишини билиб бўлмасди, колхоз-совхозлар уруғнинг қандайлигини билмай олаверар эдилар. Кейин нима бўларди? Уруғ яхши чиқса хўпхўп-а, ёмон чиқса хўжалик бирмунча зиён кўрарди. Энди ундай бўлмайди. Институтда ишлаб чиқилган метод уруғни очиришдан бирбир ярим ой олдин унинг сифатини аниқлаш имконини беради. Хўжаликлар учун бунинг аҳамияти катта.

Институтнинг уруғчилик ва наслчилик бўлимига анча тажриба орттирган ипакшунос олим А. И. Эммануилов раҳбарлик қилмоқда. Унинг кўп йиллардан бери олиб бораётган ишлари пилланинг ҳам серҳосил, ҳам серипак, ҳам майин ипак навларини яратиш билан боғлиқдир. Қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати А. Софонова, илмий ходим К. Горбунова ўртоқлар ҳам пиллачиликни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Бу бўлимнинг старший илмий ходими, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Нина Викторовна Шуршикованинг иши бирмунча диққатқатга сазовордир. Мана, йигирма тўққиз йилдирки, у шу катта илм даргоҳида ишлаб келди. **У, мамлакатимизда биринчи бўлиб пилланинг совет навини яратди. Бу нав «Советский-1×Бағдод» деб номланди.**

— Ҳаётда ҳамма нарса ўзгариб, ривожланиб туради,—дейди ўртоқ Эммануилов,—ипак йигириш фабрикаларимиз ҳам тобора кенгроқ автоматлашяпти. Эндиликда биздан тўқимачилик саноатимиз янаям серипак ва яхшироқ йигириладиган пиллалар етиштириб беришни талаб қиляпти. Ҳозир олиб бораётган илмий ишларимизнинг асосий йўналишини шунга қаратганмиз.

Ҳа, селекционерлар бу вазифани ҳам сидқидилдан бажаришяпти. Улар самарали ишлаб, ҳозиргача сифатли, серипак пилла ўрайдиган қуртларнинг янги зотларини, янги гибридларини яратиш борасида бирмунча ютуқларни қўлга киритишди. Республикамизда, хусусан бизнинг областимизда пилланинг «Оқ жинсли-1×Оқ жинсли-2» нави районлаштирилган. Бу нав пилладан 47—48 процент ипак олинади. Институт селекционерлари олдида бундан ҳам кўпроқ ипак олинадиган пилла нави яратиш вазифаси турарди. **Улар мана, беш йилдирки, шунинг устида иш олиб боришяпти. Натижада кўзда тутилган нав яратилди. Бу навнинг пилласидан 52—54 процент ипак олинади. Юзаки қараганда бу процентнинг кўпайиши унчалик аҳамиятли эмасдай кўринади. Аслида эса жуда катта аҳамиятга эга. Агар пилладан олинадиган ипак ҳатто бир процентга оширилса ҳам, республика бўйича ҳар йили пиллачиликдан қўшимча равишда қарийиб икки миллион сўмлик фойда кўрилади.** Мана шунинг ўзи институт селекционерлари қилаётган иш нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлигини яққол исботлаб турибди.

ТИНЧЛИК АТОМИНИНГ МЎЪЖИЗАСИ

ИЗОТОП лабораториясида юзлари думалоқдан келган, сочлари оппоқ оқарган, бошига гилам дўппи кийиб олган профессор Владимир Александрович Струнников дам микроскопга қараб, дам алланималарни ёзиб ўтирар эди. У лабораториядаги ишлар ҳақида қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Биз бу кунларни кўпдан бери орзу қилардик. Мана энди шу орзумиз ушалгани учун ҳам ич-ичимиздан севинаяпмиз. Гап бундай, ипак қуртларининг ҳам эркак, ҳам урғочи уруғлари бўлади. Ана шу уруғларнинг ё униси, ё буниси яхши ҳосил беради. Янги гибрид яратиш учун ана шу яхши ҳосил берадиган уруғни ажратиб олиб, бошқа зотдаги яхши ҳосил берадиган уруққа чатиштириш керак. Шу яхши уруғларни ажратиб олиш пиллачиликда кўп йиллардан бери проблема бўлиб келарди. Ахир уларни ажратиб олиш қийинда. Нега деганда, қурт уруғларининг ҳаммаси кулранг бўлади. Қани, ундан эркак уруғни ёки урғочи уруғни ажратиб олингчи. Ололмайсиз. **Бизнинг кўп йиллик илмий-тадқиқотларимиз натижасида бу проблема ҳал этилди! Бунда бизга тинчлик атоми ёрдамга келди. Ионлаштирувчи нурланишдан фойдаланиш йўли билан эркак уруғларни оқиш рангда, урғочи уруғларни эса қорамтирроқ рангда яратишга муваффақ бўлинди.**

Профессор камтарлик қилди. Бу катта проблемани ҳал этишга шахсан унинг ўзи жуда катта ҳисса қўшган. Владимир Александрович бу ишга қўл урмасидан анча олдин кўпгина биологлар «бу проблема ҳеч қачон ҳал бўлмайди, эркак уруғларни бошқа рангда, урғочи уруғларни бошқа рангда ҳеч қачон яратиб бўлмайди» дейишган эди. Лекин профессор бу гапларга эътибор қилмасдан, катта истак ва катта ишонч билан ишни бошлаб юборди. Йиллар ўтди. Ниҳоят — ғалаба! **Профессор Струнников ва унинг шогирдлари Совет Иттифоқида биринчи бўлиб бу қийин проблемани ҳал этишди. Улар яратган «Советский 5×Советский-12», «Советский-5×САНИИШ-30» гибридларининг пилласи ҳозир ишлаб чиқаришда мавжуд бўлган «САНИИШ-8×САНИИШ-9» гибридининг пилласига қараганда анча кўп ипак беради. Толасининг ингичкалиги жиҳатидан ҳам бошқа навлардан кескин фарқ қилади.**

— Балки сизлар «уруғларнинг ранги икки хил бўлгани билан уни бир-биридан ажратиб олиш ҳам осон эмас-ку» деб ўйлаётгандирсизлар, — деди Владимир Александрович,— бунинг ҳам чорасини кўриб қўйганмиз. Ҳозир қурт уруғларини жинс-жинсига ажратадиган махсус аппаратни конструкциялаштирмоқда. Бу аппарат қурт уруғи тайёрлайдиган завод ишчиларининг меҳнатини жуда енгиллаштиради. Ҳали биз кўп ишлар қилишимиз керак. Шу ишларда бизга тинчлик атоми жуда катта фойда беради.

ТУТ БАРГИ КЎПАЙСИН ДЕБ...

МАЪЛУМКИ ипак қуртининг бирдан-бир озуқаси — тут барги. Барг қанча кўп бўлса, қурт шунча тўйиб озиқланади, шунча яхши пилла ўрайди. Тут баргини кўпайтириш ҳам пиллачиликни ривожлантиришдаги асосий проблемалардан бири ҳисобланади. Қурт боқиш мавсумида пиллачилар ўз хўжаликларидаги барг тамом бўлгач, қишлоқма-қишлоқ, шаҳарма-шаҳар юриб барг қидиришларини ҳамма билади. Хўш, тут баргларининг етарли бўлишига эришиш — ҳал қилиб бўлмайдиган қийин масаламi? Йўқ, унчалик қийин масала эмас экан. Буни институтнинг тутчилик бўлимида ишлаётган бирқанча илмий ходимлар яққол исботламоқдалар. Бўлим мудири, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати А. С. Дидиченко, тажрибали илмий ходимлардан С. С. Зинкина, В. Г. Бутенко ва бошқа ўртоқларнинг кўпйиллик изланишлари натижасида тутнинг баракали барг берадиган бирқанча янги навлари яратилди. Бу эса йил сайин тут баргини кўпайтиришда катта аҳамиятга эга бўлаяпти.

Биология фанлари кандидати М. И. Гребинская, илмий ходимлардан О. Пўлатов ва Ў. Қўчқоров ўртоқлар **уч йил давомида иш олиб бориб, тут дарахтларини пайванд қилишнинг энг осон ва энг фойдали усулларини топишди.**

Илгари тут дарахтлари найчапайванд, куртакпайванд, исканапайванд қилинарди. Бу ҳар уччала усул ҳам анча қийин бўлиб, пайвандчиларнинг қўлини ушларди. Натижада пайванд қилиш учун қанча кўп одам ажратилса ҳам, иш унуми кўнгилдагидай бўлмасди. **Бу институтнинг уч илмий ходими эса ҳамма ёшдаги тут дарахтларига қаламча пайванд қилиш усулини топди.**

Бу усулнинг энг афзаллик томони шундаки, ҳеч барг бермайдиган ташландиқ, бута тутзорларни ҳам тартибга келтиришга имкон беради. Қаламчани пайванд қилиш жуда осон. Олдин тут танаси ер билан баббаравар қилиб арралаб ташланади. Кейин ер остида қолган тўнканинг пўстлоғи орасига учи юпқа қилиб йўнилган қаламчалардан бир нечтаси суқиб қўйилади-да, усти тупроқ билан кўмилади. Бу иш, масалан айтайлик, шу йил баҳорида қилинса, келгуси йил қурт боқиш мавсумигача қучоқ-қучоқ тўйимли барг олиш имконини беради. Бу йил республикамиз бўйича 25 минг тупдан ортиқ тут дарахтлари шу қулай усулда пайванд қилинади. Ўзбекистонимизда мавжуд бўлган тут дарахтларининг қарийб учдан бир қисми яхши барг бермайдиган бўлиб қолган. **Агар уларнинг ҳаммаси қаламчапайванд қилинса, тут барги ҳозиргига нисбатан камида бир ярим-икки баравар кўпаяди. Бу эса пиллачиликни интенсив равишда ривожлантиришга катта ёрдам беради. Бундан ташқари ёппасига қаламчапайвандга ўтилса, ҳар йили 14 мингдан ортиқ киши-кунини ёки 36.300 сўмга яқин пулни иқтисод қилиб қолиш мумкин.**

ҚЎЛ ИШИНИ МАШИНАЛАР ҚИЛАДИ

ГАВРИЛ Николаевич Арбузов мудирлик қилаётган механизация бўлимида яратилган янгиликлар ҳам киши диққатини ўзига жалб этади. Бундоқ ўйлаб қарасангиз, қишлоқ хўжалигимизнинг деярлик ҳамма соҳалари борган сари комплекс механизациялашяпти. Лекин шу пайтгача пиллачиликдаги ишлар асосан қўлда бажариларди. Бу бўлим илмий ходимларининг бир неча йиллик самарали меҳнати туфайли бундан буён пиллачиларимизнинг қўлда қиладиган ишларини машиналар қилади.

Мана бу суратда изотоп лабораториясининг бошлиғи, биология фанлари доктори, профессор В. А. Струнниковни кўриб турибсиз.

Пиллачиликда тут баргларини тозалаш ва уларни қуртхоналардаги сўкчакларга ёйиб чиқишдек оғир иш йўқ. Қурт боқиш мавсумида бу иш билан бир қанча одам банд бўлади. **Механизация бўлимининг илмий ходимлари бу ишни ҳам машина зиммасига юкладилар. Бунинг учун махсус пневматик барг тарқатгич ясалди. Бу агрегат унча мураккаб эмас. Колхоз-совхознинг ўз устахонасида ясаса бўлади.** Агрегат қуртхонадан ташқарига ўрнатилади. Ўша ердан туриб барабанга барг солинади. Бу барглар трубалар ичида йўл-йўлакай тозаланади ва сўкчаклар устига бир меёрда «ёғилади».

Ипак қуртлари учун барг кесаётган одамларни кўрганмисиз? Уларнинг иши ниҳоятда оғир. Авваламбор баъзи бир дарахтларга тирмашиб чиқишдан мушкул нарса йўқ. Чиқиб олгандан кейин ҳам шохдан-шохга ўтиб, чопқи ёки махсус қайчи билан новдалар биттамабитта қирқилади. Дарахтнинг тагида бир неча киши уларни йиғиштириб олаверади. Кейин аравагами, автомашинагами ортиб қуртхоналарга олиб кетилади.

Институт илмий ходимлари бу ишни ҳам осонлаштириш учун бир неча йилдан бери Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-текшириш институти ходимлари билан ҳамкорликда иш олиб бордилар. Бу иш зое кетмади. **Тут навдаларини қирқадиган ажойиб агрегат яратилди!** Бу агрегат ДТ-20 тракторининг орқасига ўрнатилади. Агрегатнинг барг қирқувчи одам турадиган махсус майдончаси бор. Унга руль ҳам ўрнатилган. Трактор бир жойда тураверади. Агар шу руль буралса, махсус майдонча дарахт атрофида айланади. **Барг қирқувчи рулни истаган томонига бураб ишлайверади. У навдаларни илгаригидай чопқи ёки қайчи билан эмас, электр арра билан қирқади.** Бу арра агрегатнинг ўзига ўрнатилган кичик электр станцияси ёрдамида айлантирилади. Шундай қилиб, бу агрегат бир қанча одамларнинг оғир ишини бир ўзи бажаради. Ҳозир Актюбинскдаги трактор заводига бундай агрегатларни кўплаб ишлаб чиқариш топширилди.

Пилла ҳосили терилаётган пайтни ҳам кўрганмисиз? Бу иш ҳам анча мушкул. Ҳовлида бир қанча аёллар давра қуриб ўтириб олишади-да, қучоқ-қучоқ дасталардан битта-битталаб пилла теришади. Териб бўлгандан кейин ҳам пиллаларни лосдан тозалайдилар. **Ўртоқ И. И. Благушин шу ишни бажарадиган станок яратди. Бу станокнинг бир ўзи ўндан ортиқ одамнинг ишини қилади. Илгари дасталар ҳам қўлда тайёрланарди. Энди бу иш И. И. Благушин, И. Л. Швай ва К. М. Рождественский ўртоқлар яратган станокда қилиняпти.**

Қуртхоналарда сўкчак қуриш ҳам анча мушкул иш. Институтда яратилган универсал металл сўкчаклар пиллачиларимизни бу мушкул ишдан ҳам озод қилди. Бу сўкчакларда ҳамма ёшдаги ипак қуртларини боқса бўлади. Республикамиз бўйича 200 мингта шунақа сўкчак ишлаб чиқарилди. Ҳозир 8 та завод кўплаб сўкчаклар ишлаб чиқаряпти.

Давлат мукофотининг лауреати И. А. Шчербаков ва М. А. Бессонова ўртоқлар яратган қурт уруғларини саралайдиган машина, А. С. Ягудаев яратган қурт уруғларига кислота билан ишлов берадиган аппарат ва бошқа бирқанча машиналар ҳам пиллачиларимизнинг оғирини енгил қилади.

Ўтган йили республикамизда қишлоқ хўжалигини механизациялаш бўйича ихтирочилик ишларининг конкурси бўлган эди. Шунда бу институт иккинчи ўринни олди. Ихтирочилардан 30 кишига мукофот берилди...

Институтнинг бошқа бўлимларида ҳам пиллачиликни интенсив ривожлантиришга катта ёрдам берадиган бир қанча янгиликлар яратиляпти. Ўртоқ Н. Г. Богаутдинов раҳбарлигидаги бир қанча илмий ходимлар ипак қуртларини боқиш агротехникасини янаям такомиллаштириш юзасидан қимматли ишлар қилишяпти.

Иқтисод фанлари кандидати ўртоқ Н. Р. Ҳафизов мудирлик қилаётган экономика бўлими ходимлари эса пиллачиликни рентабелли қилиш, бу соҳадан олинадиган даромадни кўпайтириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш бўйича илмий тадқиқот ишлари олиб боришяпти. **1957 йили республикамизда ҳар бир центнер пиллани етиштириш учун 127 киши-куни сарфланган бўлса, ўтган йили 64 киши-куни сарфланди. Илғор звеноларда эса атиги 30—35 киши-куни сарфланяпти!** Бунчалик ўсишга эришилишида ана шу бўлим ходимларининг ҳам хизмати каттадир. Шунингдек улар қурт беқувчиларни, тутчиларни, қурт уруғи тайёрлайдиган заводларнинг ишчиларини моддий жиҳатдан янаям яхшироқ рағбатлантириш учун нималар қилиш кераклиги тўғрисида бош қотирмоқдалар.

БУ катта илм даргоҳида илгари яратилган, ҳозир яратилаётган ва бундан кейин яратиладиган янгиликлар ҳақида гапиравераммиз десак, гап кўп. «Эл-юртимиз рангбаранг шойи-атласларга буркансин» деган олий мақсадни дилларига жо қилиб, мураккаб илмий-текшириш ишлари олиб бораётган бу институтнинг олийҳиммат олимларига, илмий ходимларига янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз!

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Ўрта Осиё ипакчилик илмий-тадқиқот институтининг олимлари, илмий ходимлари ўз самарали меҳнатлари орқасида шунча кўп янгиликлар яратишаётган экан, бу ишлаб чиқаришга кенг жорий этилмоғи керак. Агар республика қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигининг ипакчилик бош бошқармаси ана шу янгиликларни колхоз-совхозларга кенг тадбиқ этишга жиддий эътибор берса, жуда яхши бўларди.

Областимиз пиллачилари ҳам бу йил янги марраларни кўзлашяпти. Улар ҳар қачонгидан ҳам юксак кўрсаткичларга эришиш учун илғорлар тажрибасидан, ипакшунос олимлар яратаётган янгиликдан кўпроқ фойдаланишлари лозим.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ОЛАМ ЎТГАН ҲАФТАДА

ФРАНЦИЯ: ДЕ ГОЛЛЬ ЗУРАВОНЛИК ПОЗИЦИЯСИДА

4 ФЕВРАЛДАГИ матбуот конференциясида президент де Голлнинг халқаро валюта системаси тўғрисида айтган гаплари Вашингтондагиларни анча ачиқлантиради, деб кутмоқ керак. Жаҳон савдосида Америка доллари эгаллаб турган имтиёзли мавқени Франция ҳукумати тугатишга маҳкам бел боғлаганлигини де Голл жуда равшан шама қилиб ўтди. Американликлар ўзларининг қоғоз долларини жуда кўп миқдорда халқаро муомилотга чиқариб, бу билан бошқа халқлар меҳнатининг маҳсулини аслини олганда теп-текин ўзлаштириб олиш имкониятига эга бўлиб қолганликларини президент катта адолатсизлик деб билмоқда. «Халқаро савдо-сотиқ, — деди де Голл,, бирор муайян мамлакат тамғаси бўлмаган шак-шубҳасиз валюта асосига қурилиши зарур, деб ҳисоблаймиз. Бу қандай асосда бўлиши керак? Ростини айтсам, олтиндан бошқа бирор стандарт бўлишини мумкинлигини тасаввур қилиш қийин. Ҳа, олтин ўз табиатини ўзгартирмайди... унинг миллий белгиси йўқ, уни бутун дунё азалдан бери ўзгармас қиммат, деб қабул қилиб келмоқда».

Франция ҳукумати долларга қарши курашни 1963 йилдаёқ бошлаган эди. Ўша вақтдаёқ Франция ҳукуматининг хазинаси ўзида сақланаётган доллар запасларини Нью-Йоркда олтинга алмаштиришга зўр бериб киришган эди. Американликлар бу айирбошлаш жараёнида французлар бошқа мамлакатлар сингари ҳаракат қилмаётганликларини сал фурсатда пайқаб қолдилар. Одатда бирон мамлакат долларни олтинга алмаштирганида бу олтинни сақлаш учун АҚШнинг ўзида қолдиради ва долларни олтинга алмаштириш вақтидаги бутун иш Нью-Йоркнинг федерал резерв банкида сақланаётган олтинни бир подвалдан энди фалончиники бўлди, деб иккинчи подвалга кўчиришдан иборат бўлади. Лекин французлар ўзларининг олтинларини олиб, пароходларга ортиб, уни Франция хазинасининг подвалларида сақлаш учун жўнатабердилар. Бу билан французлар «шундай қилиш ўзимиз учун яхшироқ бўлади» деб айтаётгандек бўлдилар. 1963 йилда французлар 140 миллион долларлик олтинни Нью-Йоркдан олиб, Францияга жўнатдилар. 1964 йилда Францияга ҳар ойда 28 миллион долларлик олтин жўнатиб турилди. Бу эса бир йилда қарийб 336 миллион долларни ташкил қилади. 1965 йил январь ойининг бошида Франция ҳукумати яна 300 миллион қоғоз долларни олтинга айирбошлаб олмоқчи бўлганлигини эълон қилди. Бу олтинлар Нью-Йоркдан Парижга тўхтовсиз жўнатилаётганлиги капитализм мамлакатлари ривожланишининг нотекислиги тўғрисидаги қонуннинг амал қилаётганлигини, жаҳон капиталистик системасида Американинг салмоғи нисбатан пасайиб бораётганлигини ва Франциянинг позицияси нисбатан мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатиб турибди, деса бўлади.

ҲОЗИРГИ вақтда Франциянинг валюта запаслари қарийб 5 миллиард долларга етди. Шундан 3.7 миллиард доллари олтиндан ва 1.3 миллиард доллари Американинг қоғоз доллар пулидан иборатдир. Демак, Франциянинг олтин запасларини аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ҳозир бу запаслар Американинг олтин запасларидан бир мунча ошиб кетди, шу билан бирга Франциянинг олтин запаслари кўпайиб бормоқда. Американики эса камайиб бормоқда. Лекин долларнинг гегемониясига қарши курашда президент де Голль фақат Франциянинг олтинига таянибгина қолмасдан, шу билан бирга «умумий бозор»га қўшилган жамики 6 мамлакатнинг олтин запасларига ҳам таянмоқчи бўлаётганлиги кўриниб турибди. 4 февралдаги матбуот конференциясида де Голль, шу мамлакатлардаги жамики олтин запаслари американликларнинг олтин запасларига тенглашиб қолмоқда ва агар шу давлатларнинг ҳаммаси ўзларига қарашли доллар пулларнинг ҳаммасини олтинга айлантирадиган бўлсалар, у вақтда уларнинг олтин запаслари, ҳатто, Американикидан ҳам ошиб кетган бўлур эди, деди. Бу эса, деди Франция президенти, «долларнинг валюта тариқасида ҳамма эътироф қилган устунлиги дастлабки негизидан маҳрум бўлганлигини кўрастиб турибди, бу устунлик жаҳондаги олтин запасларининг энг кўп қисмига американинг эгалик қилаётганидан иборат эди».

Аслини олганда де Голлнинг гапидан шу нарса келиб чиқадики, Америка доллари халқаро муомилотда олтин билан тегишли равишда таъминланган эмас, шу сабабли жаҳон валютаси ролини ўйнашга «долларнинг ҳақи» йўқ. Франциянинг бу ҳаракатларида американликларни жуда ранжитадиган нарса шуки, Франция ўзининг бу ҳаракати билан бошқа мамлакатларни қоғоз долларга ишонмасликка ва фурсатни қўлдан бермай, қоғоз долларни олтинга айирбошлаб олишга даъват қилаётгандек бўлаётир. Агар ҳамма ваҳимага тушиб, долларни олтинга айирбошлашга киришса, Американинг молиявий системаси қай аҳволга тушади? Мана шу нарса Америка банкерларининг ҳозир жуда бошини қотириб қўйди.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

АҚШ: ВАШИНГТОНДА ФОЛ ОЧМОҚДАЛАР

ЎТГАН ҳафтанинг охирида президент Жонсон конгрессга «Мамлакатнинг иқтисодий аҳволи тўғрисида» мактуб йўллади. Агар инглиз экономисти Кейнс ҳаёт бўлганида эди, у бу мактубни Кейнс назариясини амалий тадбиқ қилишда мактаб ўқувчиси қилган яхши машқ намунаси, деб эҳтимолки, мақтаган бўлур эди. Чунки, президент мактубининг бошидан охиригача бу мактуб ҳукумат капиталистик экономикани доимий кризисларсиз ривожлантиришни давом эттириш мақсадида уни идора қилиб туришга қодир деган ишонч билан суғорилганлиги кўриниб турибди. Президент капиталистик экономиканинг цикл тариқасида ривожланиши тўғрисидаги «эскириб қолган» назарияларни рад қилиб, «экономиканинг пасайиши муқаррар, деб ҳисобламайман» деган гапни қатъий қилиб айтди. Мактубдан шу нарса кўриниб турибдики ,президент корпорацияларга ва шахсий даромадларга солинадиган солиқларни камайтириб, буни иқтисодий кризисларнинг олдини оладиган ўзига хос мўъжизали восита, деб ўйламоқда. Шу сабабли у конгрессдан экономика пасая бошлаганлигини кўрсатувчи белгилар пайдо бўлган ҳамоно солиқларни камайтирмоқ учун ўзига ваколатлар беришни илтимос қилади. Президент мактуби бутун 1965 йил давомида саноат ишлаб чиқариши ўсиб боради, деган фикрни баён қилади.

Президентнинг бундай дадил умидворлиги кейинги йилларнинг тажрибасига таянади. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиш суратлари жиҳатидан қараганда кейинги икки йил АҚШ учун нисбатан қулай йил бўлди. Саноат ишлаб чиқариши 1963 йилда ундан олдинги йилдагига нисбатан 5 процент кўпайди ва 1964 йилда 6 процент кўпайди. Лекин капитализмнинг иқтисодий қонунларига кўра АҚШдаги саноат ишлаб чиқариши дам пасайиб, дам кўтарилиб, цикл тариқасида ривожланмоқда. Урушдан кейинги даврда 1949—1950 йилларда, 1953—1954 йилларда, 1957—1958 йилларда, 1960—1961 йилларда иқтисодий кризислар ёки буржуа экономистларининг сўзи билан айтганда экономиканинг пасайиши деб аталган ҳоллар бўлиб ўтди. Аммо шу циклларнинг ҳар бирида кўтарилиш фазаси 30 ой чамаси давом этди. Бироқ, кўтарилишнинг 1961 йилда бошланган охирги фазаси тўрт йилдан кўпроқ вақтдан бери давом этиб келмоқда. Бу эса циклларнинг бундан олдинги «стандарт»лари» бузилганлигини кўрсатади. Американинг баъзи экономистлари эса, жумладан президент Жонсоннинг кенгашчилари ҳам мана шу фактга таяниб, ҳукуматнинг муайян тадбирлари ёрдами билан капиталистик ишлаб чиқариш усулининг цикл тариқасида ривожланишига хотима бериш ва унинг кризисларсиз ривожланишини таъминлаш мумкин, деган гапларни айтабошладилар. Шошмашошарлик билан қилинган бундай хулосалар қанчалик хавфли эканлигини Италиянинг тажрибаси кўрсатиб турибди. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши суръатлари жиҳатидан Италия урушдан кейинги даврда асосий капиталистик давлатлар орасида олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турди. Баъзи муваққат факторларнинг Италия экономикасига ўтказган таъсири туфайли Италия саноатининг ривожланиши кейинги 17 йил ичида муттасил кўтарилиш йўлидан борди. Буржуа олимлари жуда хурсанд бўлиб, Италия «иқтисодий мўъжиза» мамлакати бўлиб қолди ва бу билан «Карл Маркснинг иқтисодий таълимотини рад қилди» деб даъво қилишга киришдилар. Хўш, бунинг оқибати нима бўлиб чиқди? 1964 йилда ўсиш суръатлари анча қисқарганлигини кўрсатувчи белгилар пайдо бўлиб қолди, саноатнинг баъзи етакчи тармоқларида ишлаб чиқариш абсолют равишда қисқарганлиги қайд қилинди, эндиликда эса Италия етилиб келаётган иқтисодий кризис ботқоғига тиззасигача ботиб қолди.

АМЕРИКА капиталистлари яқин икки-уч йил ичида «иқтисодий об-ҳаво» қандай бўлишини олдиндан билишни истаётганликлари табиий бир ҳолдир. Улар бошланиб келаётган хатардан ўзларини панага олмоқ учун лозим бўлиб қолганида олдиндан тегишли чоралар кўриб қўйгилари келади. Америка экономистлари мана шу эҳтиёжни назарда тутиб ва уни қондиришга ҳаракат қилиб, кейинги икки-уч йил ичида ривожланиш қайси йўлдан боришини олдиндан айтиб қўйишга ҳаракат қилмоқдалар. Президентнинг «мамлакатнинг иқтисодий аҳволи тўғрисидаги» мактубларида бу хусусда айтилган гаплар ҳам шу мақсадни кўзлайди. Лекин бу гапларнинг ҳаммаси фолбинликдан бошқа нарса эмас. Экономистлар иқтисодий об-ҳавони одатдаги об-ҳаво тўғрисида олдиндан дарак берувчи синоптиклардан кўра, яхшироқ қилиб, айтиб беролмайдилар. Америкада фолбинликни касб қилиб олган хотинлар бунинг учун алоҳида биллур соққалардан фойдаланадилар ва фол очириш учун келган кишиларнинг тақдирини шу соққага қараб гапириб берадилар. Американинг асосий иқтисодий донишмандлари ҳам аслини олганда мана шундай «биллур соққа»га мурожаат қилмоқдалар. Лекин улар турли мавқедаги ва турли партияларга мансуб кишилар бўлганлиги сабабли «биллур соққа»га қараб айтган гаплари ҳам бир-бирлариникига тескари бўлиб чиқмоқда.

АНГЛИЯ: КОНСЕРВАТОРЛАР ҲУЖУМИ ДАФ ҚИЛИНДИ

2 ФЕВРАЛДА Англия парламенти консерваторлар фракцияси киритган резолюцияни муҳокама қилди. Бу резолюцияда парламентга Гарольд Вильсон бошчилигидаги лейбористлар ҳукуматининг «мамлакатни идора қила олишига» ишончсизлик билдириш таклиф қилинган эди. Консерваторлар раҳбари Дуглас-Хьюм лейбористлар ҳукумати устига, бу ҳукумат ташқи савдо балансидаги дефферицитни ва шу билан боғлиқ бўлган «фунтстерлинг» кризисини тугата олмаганлигини асосий айб қилиб қўйди. Дуглас Хьюм ва унинг консерваторлар партиясидаги сафдошлари ўзлари ҳукуматни идора қилиб турган 13 йил мобайнида ҳал қилолмаган молиявий проблемани лейбористлар юз кун ичида ҳал қила олмади, деб жиддий равишда гапираётган бўлсалар, бу билан улар ўзларини кулгили аҳволга солиб қўймоқдалар, деб ўйлаш мумкин. Парламентда озгина вақт давом қилган сиёсий тўқнашувнинг оқибати шу бўлдики, консерваторларнинг резолюцияси 289 овозга қарши кўпчилик 306 овоз билан рад қилинди. Шуни айтиб ўтиш керакки, резолюцияни овозга қўйиш вақтида либераллар партиясидан сайланган депутатлар холис бўлиб қолдилар.

Ўжар консерваторлар лейбористларни «радикализм ва социализм» сиёсатини ўтказяпти, деб айбламоқдалар. Бундай айб қўйиш учун ҳеч бир асос йўқ. Лейбористлар партиясининг камчилиги тўғрисида гапириладиган бўлса, социализм бир ёқда турсин, гапни радикализм лейбористларининг энг етишмаган жойи бўлиб турибди. Агар лейбористлар ташқи савдо балансидаги дефицит сингари доимий тус олган касалликни тузатмоқ учун радикал чоралар кўришга киришганларида эди анча катта муваффақиятга эришган бўлур эдилар. Масалан, собиқ Англия империясининг қолдиқларини қувватлашдан воз кечиш мана шундай радикал чора ролини бажара олган бўлур эди. Парламент аъзоси лейборист Вудро Уайат мана шундай радикал хирургик операция қилишини муқаррарлигини тушунаётган кишиларнинг биридир. «Биз ўзимиз учун етишмаётган чет эл валютасини, деди Уайат, Ғарбий Германияда қўшин сақлашга сарфламоқдамиз. Кипрда ва Ливияда фойдасиз ётган базаларимиз бор. Биз Гибралтарда пулларимизни совурмоқдамиз. Пулларимизни Сингапурга сарфламоқдамиз. Бутун дунёни идора қилиш учун имкониятимиз бўлмаган ҳолда бунга уриниш бизнинг вазифамиз эмас, балки бизнинг вазифамиз савдо-сотиқ ишида реалроқ куч бўлиб қолишдан иборатдир. Агар биз савдо ишида синиб қолсак, бизга ҳеч ким ачинмайди».

Лекин лейбористлар партиясининг раҳбарлари «АҚШ олдида ўз зиммаларига олган мажбуриятлардан» воз кечиш мумкинлиги тўғрисидаги ҳар қандай фикрни рад этмоқдалар. Бунинг сабаби шуки, ўша Уайатнинг сўзи билан айтганда консерваторлар сингари лейбористлар ҳам Англиянинг «ўтмиш империясини қўмсамоқдалар».

И. КАДОМСКИЙ (ТАСС).

ТАЛАНТЛИ СОЗАНДА ВА ПЕДАГОГ

Радиода бериладиган ёки телевизор экранида кўрсатиладиган лирик куйларни тинглар экансиз, беихтиёр сизни чангнинг шўх, ўйноқи оҳанги мафтун этади. Бу музика асбоби билан истаган куйга жўр бўлиш мумкин. Чанг айниқса ўйноқи ритмли лапар ва рақс куйларида шўх жаранглайди. Киши қалб торларини чертиб ўзига мафтун этади.

Чанг ҳақида гап кетганда беихтиёр моҳир созанда Фозил Харратов номини тилга оласиз. У ҳар бир куйни қалбдан севиб чалади. Шунинг учун унинг ижроси кишини ўзига ром қилиб олади.

Фозил 12 ёшидан санъатга ихлос қўйди. Бундан хабар топган отаси Матюсуф Харратов ўғли учун ничкинагина чанг ясаб берди. М. Харратов кўзга кўринган маданият ва жамоат арбоби, композитор ва шоир эди. У Чокарий тахаллуси билан шеърлар ҳам ёзган. М. Харратов 1923 йилда Хоразмда биринчи марта музика техникуми-интернатини очган ва унга директорлик ҳамда педагоглик қилган. Композиторлардан СССР халқ артисти М. Ашрафий, Узбекистон ССР халқ артисти Толибжон Содиқов, Мутал Бурхонов, М. Левиев, Д. Зокиров ва бошқалар унинг қўлида таълим олишган.

Ёш Фозил отасининг ёрдамида санъат сирларини ўрганиб олди. У бошланғич синфда ўқиб юрган йиллардаёқ чанг, гармон, доира чалишни машқ қила бошлади. 15—16 ёшида эса рақкоса Мукаррама Турғунбоева ансамблида чангчилик қила бошлади. Фозил Харратов 1943 йили Ўзбекистон Давлат филармониясига таклиф этилади. 1944 йилда эса Урта Осиё музика санъати декадасида иштирок этиб, фахрий ёрлиқ билан мукофотланди.

У Ўзбекистон бастакорлари составида бирнеча марта чет элларга сафар ҳам қилган. Моҳир созанда ўз маҳоратини ошира бориб, 1956 йилда Тошкент давлат консерваториясини муваффақиятли битиргач, шу ерда педагоглик қила бошлади. Куни кеча ўзи шогирд бўлган бастакор бугун устозлик қилаяпти. Рустам Ниғматов, Фазилат Шукурова, Тилаш Хожамбердиевлар Ф. Харратов раҳбарлигида санъат даргоҳига кириб келмоқдалар.

Ф. Харратов репертуарини бойита бориб совет композиторлари, Ғарбий Европа ва чет эл мамлакатлари музикаларидан куйлар ўрганмоқда. У чангда 500 дан ортиқ куй ижро эта олади.

Тошкент консерваториясининг доценти, Алишер Навоий номли опера ва балет театри ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамблининг музика раҳбари Ф. Харратов хизматлари муносиб тақдирланди. Талантли созанда ва моҳир педагог «Ҳурмат белгиси» ордени ва Узбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган. Республикамиз тўйи арафасида эса Ф. Харратовга «Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» деган юксак унвон берилди.

Н. ИНОҚОВ.

Суратда: Фозил Харратов шогирди Фазилат Шукурова билан.

А. Тўраев фотоси.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

● Эски Тошкент қишлоғида янги дорихона ишга туширилди. Шунингдек қишлоқда яна бир алоқа бўлими ҳам фойдаланишга топширилди.

Й. УРИНБОЕВ.

● Оққўрғон районидаги Октябрь қишлоғи ремонт-трактор станцияси ҳузурида тракторчилар курси очилди. Курсда ёшлардан 20 дан ортиқ киши техника сирларини ўрганмоқдалар.

К. САЙДИНОХУНОВ.

● Калинин районидаги Ленин номли колхозда янги мактаб қурилди. 8 хонали мактабда 300 ўқувчи билим олмоқда.

Т. ЖУРАЕВ.

● Ленин районидаги «Оқ уй» маҳалласида янги озиқ-овқат магазини харидорларга хизмат қилабошлади.

М. РАҲИМОВ.

● Баскетбол бўйича Тошкент шаҳар олий ўқув юртлари ўртасида ўтказилган мусобақалар тугади. Эркаклар ўртасида ТошМИ вакиллари, қизлар ўртасида физкультура институтининг спортчилари ғолиб чиқишди.

В. ҚОДИРОВ.

ТУНЛАРИ БЕДОР...

Тунги соат иккиларда телефон жиринглаб қолди.

— Алло, санитария-авиацияси станциясими? Олмалиқдан безовта қиляпмиз. Тезда малакали хирург юборинг. Оғир жароҳатланган беморимиз бор. Ердамингиз керак.

Навбатчи ўртоқ Бухарина адресни олиб телефон трубкасига қўл чўзди. Хирург В. Танкевич уйига телефон қилди. Ширин уйқуда ётган хирург ярим соат ўтмай йўлга отланди.

Тун. Бўралаб қор ёғиб турипти. Вертолётда учиб бўлмайди. Нима қилиш керак: машинада бўлса ҳам жўнаш лозим. Ҳа демай манзилга ҳам етиб келинди.

Тошкентга хабар берган олмалиқлик врачлар операция учун барча тайёргарликларни кўриб қўйган эдилар.

Икки соат ўтар-ўтмас В. Танкевич, М. Завадская, Н. Петровалар бахтсиз ҳодиса туфайли қаттиқ жароҳатланган 21 ёшли «П» исмли йигит ҳаётини сақлаб қолиш учун курашга киришдилар. Кўп қон кетган. Жароҳат оғир. Жигар ҳам шикастланган.

Тонгда операция тугади. Бемор кўзини очди. Унинг қарашидан «раҳмат, доктор» деган сўзни уқиб олиш қийин эмас эди.

Шифокор В. Танкевич қийин ва мураккаб операциядан кейин дам олиш учун уйига қайтгандир деб ўйларсиз. Асло ундай эмас. У операциядан кейин анча-мунча йўл босиб чарчаган бўлишига қарамай постга — ишхонасига қараб йўл олди.

Республика санитария авиацияси станциясида беморларга зудлик билан ёрдам бериш яхши йўлга қўйилган. Станция В. Танкевичга ўхшаган ўнлаб активларга эга. Медицина фанлари кандидати гинеколог Арзуманова, доцентлар Ш. Шомансуров, С. Аҳмедов, М. Мақсудов, хирург М. Завадская, терапевт Н. Петрова ва бошқаларни истаган вақтда ёрдамга чақирсангиз, лаббай, мана биз тайёр деб енг шимаришади.

Бу шифокорлар ўз ҳузур-ҳаловатларини унутиб, истаган вақтда узоқ жойларга жўнаб қўлларидан келган ёрдамни аямайди. Шунинг учун ҳам улар ҳар ерда юракдан айтилган миннатдорчилик сўзларини эшитадилар.

К. АҲМАДАЛИЕВ.

ШОФЕРНИНГ ОМАДИ

Шофер М. Юсупов ҳаяжон билан омонат кассага кириб борди. У қўлидаги лотерея билетини касса ходимига узатиб, натижасини кутиб турди.

— Омадингиз келибди йигит, «Москвич» машинангиз муборак бўлсин!

Бу хушхабар унинг ишхонасига ҳам етиб келди. Янгийўл районидаги Олмазор участкасининг касалхона ходимлари М. Юсуповни қизғин муборакбод қилишди. Бу катта ютуқ унинг 18766 сериядаги 167 номерли билетига чиққан эди.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

ЙИГИРМА ЙИЛЛИК ХОТИРА

Буюк Лениннинг содиқ сафдоши, яқин дўсти ва рафиқаси Надежда Константиновна Крупскаянинг номи фақат совет халқи учунгина эмас, балки бутун дунё меҳнаткашларига ҳам азиз ва мўътабардир. «Ўзбекистон» нашриёти ана шу ажойиб аёл, йирик жамоат арбобининг ҳаёти ва фаолияти ҳақида «Н. К. Крупская» номли китоб нашр этди. «Менга катта бахт насиб бўлди, — дейди китоб автори Вера Дридзо, — 20 йил давомида Надежда Константиновнанинг бевосита раҳбарлиги остида унинг шахсий секретари сифатида ишлаб келдим». Автор ўз ҳикоясини Н. К. Крупскаянинг болалик ва ёшлик даврларидан бошлайди.

Маълумки, Н. К. Крупская авжи ёшлик йилларини революция билан ўтказади. У бир неча марта Ленин билан эмиграцияда бўлади. Надежда Константиновна революцион кураш йўлида учраган ҳар қандай қийинчиликларни мардона енгиб ўтади.

В. А. Карпинский ўз хотираларида шундай ҳикоя қилади: «Эмиграцияда яшаган вақтида Владимир Ильичнинг моддий аҳволи яхши эмас эди. Легал нашр этиладиган асарлар учун аҳён-аҳёнда озгина гонорар чиқар эди. Мутлақо пулсизлик пайтлари ҳам бўлиб турарди. Шундай пайтларда Владимир Ильич пул ишлаш мақсадида рефератлар ўқирди, Надежда Константиновна эса дарс бериш ёки Швейцария фирмаларининг Россияга юборадиган рекламалари солинган конвертлар устига адрес ёзиш билан пул топар эди. Бу ишлардан келадиган пул, албатта оз бўлар эди...»

Н. К. Крупская революциядан сўнг маориф соҳасида кўп ишлайди. Ёшлар билан доимо мустаҳкам алоқада бўлади. Шарқ хотин-қизлари ҳаёти билан ҳам қизиқиб, уларга қимматли маслаҳатлар бериб туради.

Китобда Н. К. Крупская ҳаётидан ижтимоий бурч, партия ва халққа садоқат намунаси бўлган кўп мисоллар келтирилган.

«ЧАНДИҚ ЮЗЛИ КИШИ ИЗИДАН»

«Чандиқ юзли киши изидан» номли китоб кўпдан бери ўқувчилар орасида машҳур. «Ўзбекистон» нашриёти ана шу китобни ўзбек тилида нашр этди.

Китоб автори — немис публицисти Юлиус Мадер собиқ эсэсчи Отто Скорценининг жиноятлар билан тўла ўтмишини ва ҳозирги вақтда халқаро миқёсдаги гангстерлигини, унинг АҚШ, ГФР разведкалари билан алоқаларини фош қилади. Бу фашист қотили ва диверсантининг «мартабаларга эришиши» иккинчи жаҳон уруши ва урушдан кейинги воқеаларнинг кенг тарихий понорамасида очиб берилади.

Публицист Юлиус Мадер, жиноятчи Отто Скорценининг сохта фамилиялар билан иш тутганлигини бирма-бир кўрсатиб ўтади. У 1938 йил Венада Мюллер, 1944 йил сентябрь-октябрь ойларида Германия ва Венгрияда доктор Вольф, 1947 йил Америка маҳфий хизматида Мистер Эйбл каби 6 ном билан яшириниб келган.

Ғарбда фашистлар яна бош кўтараётган ҳозирги вақтда Отто Скорцени исмли чандиқ юзли кишига диққат билан разм солиш фойдадан холи эмас. У XX асрнинг ўлиб бораётган империализми туғдирган террорчилар бандасига мансубдир.

Юлиус Мадер ҳар қандай жиноятга доим шай бўлган бу сиёсий гангстернинг пайига тушиб, бир неча йил қидиради. У бўлса тинмай исмини, қарорgоҳини, мамлакатини ўзгартириб юради. Лекин Отто Скорценининг хийла-найранглари, ёвузлиги излари публицистнинг ўткир кўзи ва қаламидан махфий бўлиб қололмади. Ҳужжатлар асосида ёзилган бу асарда ашаддий фашистнинг жиноятлари бирма-бир фош қилиб ташланади. Китобда кўпгина далилий суратлар ҳам берилган.

Юлиус Мадернинг бу китоби фашизмни аёвсиз фош этувчи кучли айбномадир.

М. САТТОРОВ, Ҳ. САИДАЛИЕВ.

2733 ГРАММЛИК ОЛТИН

БЛАГОВЕШЧЕНСК (ТАСС мухбири). Благовешченск шаҳрининг уч юз километр шимолида тайга ичидаги Бўкарач сойи бўйида 2733 граммлик яхлит олтин топилди. «Октябрь» кони олтин қидирувчиларидан Иннокентий Шевченко, Сидор Дружинин ва Иван Лехонов саккиз метр чуқурликдан бу яхлит олтинни қазиб олишди. Амур бўйидаги районда бундай катта яхлит олтин биринчи марта топилди. Олтин топилган жойга геологлар етиб келишди. Улар бу ерда олтин чиқадиган катта манбалар топилиши мумкинлигини кўрсатувчи бир қанча белгилар бор, демоқдалар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

9 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.25 — **Ажойиботлар оламига саёҳат** (катта ёшдаги мактаб ўқувчилари учун), 18.55 — **Адабий эшиттириш**, 19.25 — **Архиповка ўқийди** (телефильм), 19.50 — **Композитор А. Бобоев.**

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.55 — **Саноат ходимлари учун**, 21.20 — **Реклама ва эълонлар**, 21.30 — **Мурдалар гапирмайди** номли телевизион бадиий фильмнинг 2-серияси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Третьяков галереяси бўйлаб** (мактаб ўқувчилари учун), 18.35 — **Тошкент янгиликлари**, 18.45 — **Уйқудаги шаҳар** (ҳужжатли фильм), 19.05 — **Спорт кундалиги**, 19.25 — **Усталар шаҳри** (телеспектакль).

Ўзбек тилида: 20.35 — **Агитатор келди** (маҳаллий Советларга сайлов олдидан), 20.55 — **Тошкент янгиликлари**, 21.05 — **Тўқайзор шовуллаган жойда** (илмий-оммабоп фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/II да **Қутлуғ қон**, 10/II да **Хатарли йўл.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/II да **Нурхон.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСР халқ артисти **Борис Эдер** раҳбарлигида **«Чавандоз ва арслонлар»** аттракциони ва РСФСР халқ артисти **Рабадан Абакаров** раҳбарлигида **Доғистон «Цовкра» дорбозлари.** Кеч соат 8 да бошланади.

КИНО

САНЪАТ САРОЙИДА — кундуз соат 4 ва кеч 6 яримда рангли кенг форматли бадиий фильм **Антарктида қонуни.**

Жўра — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Янги Орлеан булбули — «СПУТНИК», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Криница қишлоғи — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да)

Шуҳрат деб — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

28 ФЕВРАЛДА САМАРҚАНД ШАҲРИДА

ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ

биринчи чиқарилиш билетларининг

ютуқлар тиражи

БУЛАДИ

Ҳар бир тиражда лотереянинг тўрт разрядига 585.000 сўмлик 407000 ютуқ, шу жумладан: 134.108 сўмлик 1284 та буюм ютуғи ва 450.892 сўмлик 405716 та пул ютуғи ўйналади.

Лотерея билети — 30 тийин.

Лотерея билетларини сотиб олиб, ютуқлар тиражида қатнашинг!

МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИ УНИВЕРМАГЛАРИДА

АРЗОНЛАШТИРИЛГАН НАРХДА

КИЙИМ-КЕЧАКЛАР

сотилади

УНИВЕРМАГЛАРНИНГ АДРЕСИ:

Оққўрғон районининг Оққўрғон ва Солдатское қишлоқларида;

Бекобод районининг Бекобод шаҳрида;

Бўка районининг Пискент посёлкасида ва Бўка қишлоғида;

Юқори Чирчиқ районининг Янгибозор қишлоғида ва Ғазалкент посёлкасида;

Оржоникидзе районининг Оржоникидзе посёлкасида;

Ўрта Чирчиқ районининг Тўйтепа посёлкасида;

Янгийўл районининг Янгийўл шаҳрида ва Чиноз посёлкасида;

Калинин районининг Келес ва Қўйлиқ посёлкаларида.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«СТРОЙБИТРЕМОНТ» КОМБИНАТИ

ҳар хил

ремонт-қурилиш ишларига

шунингдек қўшимча иморат солиш ва янги уй қуриш учун

ЗАКАЗ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Лабзак кўчаси, 9-уй, телефон 2-79-61, 2-75-27, 3-12-15.

«ТАШТРАМ» РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

йўл ишчилари, юқори вольт электромонтёрлари, ёрдамчи ишчилар (ишбайға)

керак

Чилонзор массив, Пионер кўчаси, 4-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (9, 11-трамвай, 9-троллейбус, 3, 23, 24, 27-автобуснинг «Пионерская» остановкаси, 2-троллейбус депоси территориясида). Телефон 7-24-05.

МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГГА

ишчилар, уборщицалар, сотувчилар

керак

Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, 25-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

«Узхладоторгмонтаж» трестининг

ТОШКЕНТ РЕМОНТ-МОНТАЖ УЧАСТКАСИГА

4, 5-разрядли **электрик слесарлар, газоэлектросваркачилар, холодильщиклар,** холодильник ускуналарига қараб туриш учун **шогирдлар** (камида 8—10 синф ҳажмидаги маълумот билан), **монтажчи слесарлар**

керак

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Грампластинка кўчаси, 40-уй, телефон 6-21-31.

Навоий кўчаси, 1-Қизил бурчак проезд, 2-тупик, 1-уйда турувчи **Райҳон Назиповна Нуриева (Мусаева)**нинг шу уйда турувчи Илёс Нуриддинович Нуриев (Ҳусниддинов)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Чоштепа қишлоқ советидаги Куйбишев номли колхозда турувчи **Тоир Абдужабборов**нинг шу колхозда турувчи Латифа Абдужабборовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Барнаульская кўчаси, 11-В уйда турувчи **Сахаб-Заде Абдулкагирович Ахунжанов**нинг Москва шаҳар, Азаковская кўчаси, 11-уй, 2-квартирада турувчи Зайнаб Шакировна Ахунжановадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Волгоград кўчаси, 9-уй, 18-квартирада турувчи **Ольга Васильевна Иванова**нинг Високовольтная кўчаси, 3-б уй, 17-квартирада турувчи Виталий Петрович Ивановдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Қоратош кўча, Биродарлик проезд, 1-уйда турувчи **Абдуҳофиз Абдуманнопович Муҳаммаджонов**нинг Максим Горький кўчаси, Вагонний проезд, 1-тупик, 18-уйда турувчи Мапура Зуҳуровна Имомалиевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Собир Раҳимов кўчаси, Зенитний проезд, 189-уйда турувчи **Эркин Фозилов**нинг Гуцулов кўчаси, 50-уйда турувчи Раъно Эшмуҳамедовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Салор посёлкаси, 350-уйда турувчи **Люся Шуликовна Лурье (Черная)**нинг Қирғизистон ССР Ўш область, Ҳайдаркон посёлкаси, Крупская кўчаси, 19-уй, 13-квартирада турувчи Михаил Абрамович Лурьедан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Набережная кўчаси, 9-уйда турувчи **Улмасали Усмонов**нинг Марғилон шаҳар, Тошкент кўчаси, 86-уйда турувчи Муҳаббат Усмоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Обсерватория кўчаси, 69-уйда турувчи **Иброҳим Салимович Аҳмаджонов**нинг Радиальная кўчаси, 5-уйда турувчи Муҳайёхон Маҳмудовна Нуриддиновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Юнусобод қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхозда турувчи **Мақсуд Усмонов**нинг шу қишлоқ советидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозида турувчи Мапират Усмонова (Шорасулева)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология, адабиёт ва санъат булимлари — 31936. Партия турмуши бўлими — 26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 08472. Нашр. №-В 1694. Индекс 64696.